# BISERICA
# ORTHODOXĂ ROMÂNĂ

## Jurnalu Periodicu Eclesiasticu

ANUL VII — No 9

SEPTEMVRIE.

TABELA MATERIEĬ



BUCUREŞTI
TIPOGRAFIA CARŢILOR BISERICESCI
34, Strada Principatele-Unite, 34,

1883.

ANUL VII. BUCURESTĬ SEPTEMBRE 1883 No. 9.

# BISERICA ORTHODOXĂ ROMÂNĂ

JURNALŬ PERIODICU ECLESIASTICŬ

APARE O DATA PE LUNA

„Predică cuvêntul“

*II. Tim. IV. 2.*

## Misteriul Eucharistieĭ

(Urmare, veḑĭ No. 8, anul VII-lea, p. 465).

*Cine póte sĕvêrşi misteriul Eucharistieĭ, Cine a se comunică cu elŭ, şi în ce stă pregătirea pentru al primiĭ cu vrednicie?*

1. Puterea de a sĕvêrşi misteriul Eucharistieĭ, după învĕţătura Bisericeĭ ortodocse, apărţine numaĭ episcopilor, ca urmaşĭ aĭ apostolilor, iară prin episcopĭ sĕ comunică asemenea putere şi presviterilor (Conf. Orth. part. I, res. l'a întreb. 107, Epist. Patriarch. de răsăritŭ — despre credinţa ortodocsă art. 17). Căcĭ a) numaĭ apostolilor, şi prin urmare, în persóna lor, numaĭ următorilor lor a datŭ Christos acéstă putere, când instituindŭ cel maĭ sant misteriu, le-a ordonatŭ : *Acésta să faceţĭ întru amintirea mea* (Luc. XXII, 19; 1 Cor. XI, 24 şi 25), şi — b) numaĭ episcopiĭ şi presviteriĭ, chiar din timpul apostolilor saŭ bucurat tot-d'auna de acéstă putere în biserică. Martorĭ la acésta sunt nu numaĭ dascaliĭ particularĭ, precum : S. Dionisie Areopagitul (1), S.

(1) Ιεραχὸς... ἱερουργεῖ τὰ θειότατα. — Ierarchia cerécă C. III, n, 3. § 10.

Iustin (1), Tertulian, (2), S. Vasilie cel mare, S. Chrisostomu, Ilarie, Epifanie, Ieronim şi alţiĭ (3), — ci şi Sinóde îngregĭ, precum al Niceeĭ I (4), al Anciréĭ (Can. 1) al Neocesarieĭ (Can. 9), al Gangreĭ (Can. 4) şi al Laodicieĭ (5). Diaconilor nicĭ o-dată nu li s'a datŭ acéstă putere (6). Eĭ datoreaŭ numaĭ a asista şi ajuta pe episcopĭ séŭ presviterĭ la săvêrşirea misteriuluĭ Eucharistieĭ (7), iară după săvêrşire puteaŭ a înpărţi credincioşilor corpul luĭ Christos (8) şi a li duce pacharul spre comunicare (9). Iar mirenilor li era oprit, nu numaĭ a săvêrşi, ci a şi priimi singurĭ misteriul Eucharistieĭ în presenţa episcopuluĭ, a presviteruluĭ şi a diaconuluĭ (10).

---

(1) Εὐχαριστήσαντος δὲ τοῦ προεστῶτος..., Apolog. 1. 65.

(2) Nec de aliorum manu, quam de præsidentium sumimus. De coron. milit. c. 3, Marele Vasilie. Epist. 93.

(3) Ión Chrisostom — despre preoţie. III, 4, 5; VI, 4; Ilarie in Math. Comm. c. XIV, n. 10; Epif. Hæres LXXIX; Ieron. epist. ad evangelium etc.

(4) „A ajuns la sântul şi marele Sinod, că în óre-cari locurĭ şi cetăţĭ diaconiĭ dau presviterilor Eucharistia, pe când nicĭ canónele nu prescriŭ, nicĭ obiceiul nu este ca ceĭ ce nu aŭ putere de a proaduce, sa predea corpul luĭ Christos celor ce proaducu. De asemenea şi aceea s'a făcut cunoscutu, ca încă óre-cari diaconĭ, şi înnainte de episcopi se atingŭ de Eucharistie. Decĭ tóte acestea se înceteze; şi diaconiĭ, se'şĭ păzéscă trépta lor, ştiindŭ că eĭ sunt servitorĭ episcopuluĭ şi mai jos de cât presbiteriĭ. Decĭ priméscă eĭ Eucharistia în ordine dupa presbiterĭ, predândule-o lor episcopul séŭ presbiterul" (Can. 18).

(5) „Nu se cuvine episcopilor séŭ presbiterilor a săvêrşi proaducerea în casă". (Can. 58).

(6). Sinod I de Nicea, Can. 18; Ieron. epist. ad evangelum.

(7) Ambros. De offic. ministr. 1, 41, n. 214.

(8) Iustin. apolog. 1,65; M. Athanas in Math. VII. 6. (in Galland. V).

(9) Const. apost. VIII, 13; Ciprian. delaps. pag. 381. (Bal.); Augustin. Serm. CCCIV in Laur, III n. 1.

(10) Sinodul din Trula, Can. 58.

2. A se apropia la masa Domnuluï şi a se comunica cu corpulŭ şi sângele luï Christos pot toţï creştini ortodoxï, şi numaï eï singurï, ca uniï ce aŭ intratŭ deja în biserică prin uşa botezuluï; s'aŭ făcut şi rĕmăn fii aï eï, şi prin urmare, sunt moştenitorï aï tuturorŭ bunurilor propuse de Domnul în biserică. *O pâne, unŭ corpŭ suntem mulţï*, a scrisŭ S-tul apostol Pavel creştinilor Corintenï, *căcï toţï dintr'o pâne ne împărtăşim* (1. Cor. X, 17; Confr. XI, 20, 33).

„Mâncarea acésta, dice sântul martir Iustin, sĕ numesce la noï Eucharistie (mulţĕmire); şi nimănuï altuia nu i se învoesce a o primi, de cât numaï aceluia care crede, că învăţătura nóstră este adevĕrată şi s'a spălatŭ cu spălarea spre ertarea păcatelor şi spre renaştere, şi trăeşte aşa cum a învăţatŭ Christos" (1). De aceea nicï odată nu saŭ primitŭ şi nu se primescŭ la misteriul Eucharistieï: a) tóte acele persóne care încă nu aŭ intratŭ prin uşa botezuluï în biserică, nicï saŭ făcut fiï aï-eï, anume: Păgâniï, Judeiï, Machometaniï, şi catechumeniï; b) persónele, cari de şi aŭ întratŭ în biserică prin botezŭ, dar aŭ căzut de la ea prin depărtarea de la credinţă, prin eresŭ şi schismă, séŭ pentru óre-care alte pĕcate grele sunt opriţï de biserică. Pe lângă unŭ mare numĕrŭ de canóne ale Sinódelor şi ale părinţilor, servesce de dovadă acesteï ideï şi compunerea liturgieï, în timpul căreia se săvêrşesce misteriul Eucharistieï. Este sciutŭ că tóte liturgiile vechï, afară de proscomidie constaŭ,

(1) Apolog. 1 n. 86. въ Христ. Чт. 1825. XVII, 99.

din 2 părţĭ : — din liturgia *catechumenilor* séŭ a chemaţilor, la care era învoit a asista (pentru ca să ascul̂te cetirile şi învăţĕturile bisericeĭ) nu numaĭ catechumeniĭ şi căitoriĭ ce să aflaŭ opriţĭ séŭ sub epitimie, ci şi schismaticiĭ, şi ereticiĭ, şi chiar necredincioşiĭ (1); şi din liturghia *credincioşilorŭ* la carea puteaŭ să asistè numaĭ creştiniĭ Ortodoxĭ, şi în timpul căreia, propriŭ ḑisŭ, să şi săvêrşesce şi să predă misteriul Eucharistieĭ.

Cât priveşce pe credincioşĭ, apoĭ, după regulele bisericeşcĭ, se cuvine a învrednici de sântele misteriĭ, nu numaĭ pe ceĭ în vârstă ci şi pe pruncĭ, (în puterea credinţeĭ celor ce'ĭ aduc) spre sânţirea sufletelor şi a corpurilor lor, şi spre primirea Charuluĭ Dumneḑeesc (2). Şi acéstă regulă ţinută până astă-ḑĭ de Biserica ortodoxă, şi respinsă de cea Romană (3), — a) în anticitate era păzită de către tótă Biserica catholică, dupŏ cum se constată din cartea aşezĕmintelor apostolice (4) şi din scrierile dascălilor Bisericeĭ : Dionisie Areopagitul, Ciprian (5), Augustin (6), Papa Ienocenţiŭ I (7), Vasilie al Ciliciei, Evagrie (8)

(1) Const. apost. VII, C. 7.

(2) Изꙗ́вѣстіе учительн о под. и пріат боже таинъ въ концѣ служебника.

(3) Concil. Trident. Sess. XXI, Can. IV.

(4) Const. Apost. VIII. C. 13.

(5) Dionisie Areopagitul ierarchia bisericéscă C. VII. § 11; Ciprian de la ps. pag. 381 (Bal.); testim. III, 25.

(6) An vero quisquam audebit etiam hoc dicere, quod ad paruulos hæc sententia (nisi manducaveritis...) non pertineat, possintque sine participatione corporis hujus et sanguinis in se habere vitam. (De pecat. merit. 1, c. 20).

(7) Paruulos æternæ vitæ præmiis etiam sine baptismatis gratia donari posse perfatuum est : nisi enim manducaverint sanguinem Ejus, non habebunt vitam in semetipsis (Epist. XCIII ad Augustin. et Concil. Melevitan.)

(8) Vas. al Ciliciei. Ap. Phot. biblioth. cod. CVII, p. 281; Evagr. H. E. IV, c. 36.

şi alţi (1); b) a fost păzită şi în Biserica Romană nu numaĭ în secolul al IX (2), ci şi în al XII (3).

3. Cu tóte acestea sânta Biserică chemând pe toţĭ fiĭ sĕĭ la masa luĭ Christos, nu alt-fel 'ĭ admite la acestŭ présânt misteriŭ, de cât numaĭ în urmarea uneĭ anticipate pregătirĭ a lor, urmând în acésta porunceĭ Apostoluluĭ care ḑice *„să se ispitéscă omul pe sine, şi aşa din pâne să mănânce, şi din pacharŭ să bea. Căcĭ cel ce mănâncă şi bea cu nevrednicie, judecată, luĭ 'şĭ mănâncă şi bea, nesocotind corpul Domnuluĭ"* (1 Cor. XI, 28, 29). Pregătirea acésta constă în sincera scrutare a credincioşilor şi în curăţirea consciinţeĭ lor de pĕcate prin mijlocul misteriuluĭ penitenţeĭ, şi tot-de-odată — prin post şi rugăciunĭ, conformŭ regulilor Bisericeĭ (4).

(Va urma)

**† Silvestru B. Piteşténu.**

(1) Ghenad. de dogm. eccles. c. 52; Concil. Toled. II. c. XI.

(2) Aşa în cartea: Ordo-Romanus, compusă în secolul al IX se dă instrucţiunea : de paruulis providenduum ne postquam baptisati fuerint, ullum cibum accipiant, neque lactentur sine summa necesitate, antequam communicent sacramento corporis Christi (Biblioth. PP. T. X, p. 84. Paris. 1654).

(3) Bona, Rer. liturg. II, c. 19, § 2.

(4) Conf. orth. part. I. resp. la întreb. 107 ; comf. S. Dionis. al Alexandr. can. 2. 4; S. Timoth. Alex. can. 5. 7. 12.

# INALTA CONSIDERAȚIUNE

## AMÓREA ȘI ZELUL CĂTRE PERFECȚIA CREȘTINĂ

### I.

Ceea-ce trebue să punem noĭ maĭ presus de tóte, sunt lucrurile spirituale. *Am chemat pre Domnulŭ,* ḑice înţeleptulŭ, *şi spiritul înţelepciuneĭ a venit în mine : Eŭ 'l-am iubit maĭ mult de cât împĕrăţiile şi tronurile, şi am creḑut că tóte bogăţiile sunt nimică în alăturare cu acéstă comóră* (înţelep. VII. 7-9). Acéstă înţelepciune, atât de preţiósă şi aşa de dorită, este perfecţia creştină carea ne uneşce şi ne face să sĕmĕnăm cu Iisus Christos Dumneḑeescul nostru modelŭ. Noĭ suntem datorĭ a o stima atâta pre-cât Solomon stima înţelepciunea, şi a privi tóte cele-l-alte ca gunoiŭ şi pulbere.

Progresul nostru spiritualŭ atêrna în totul dela înalta consideraţiune ce noĭ datorim perfecţieĭ; căcĭ noĭ nu dorim un lucru de cât dupre mĕsura cu carea 'l stimăm, şi consideraţiunea ce avem către elŭ devine în-de-comun regula dorinţelor nóstre.

Urméză dar ca noĭ să avem o înaltă consideraţiune cătră perfecţia nóstră; căcĭ îndată ce vomŭ avea o asemine consideraţiune, noĭ o vom iubi şi ne vom pune cu tóte puterile spre a o căuta cu cea maĭ mare dorinţă şi a o îmbrăţoşa cu cea maĭ înfocată dragoste.

Trebue să ne silim cu toţiĭ a reproduce în noĭ a-

sĕmĕnarea divină: étă scopul nostru în acéstă viaţă; şi étă pentru ce maĭ 'nainte de tóte noĭ datorim a căuta acéstă fericită perfecţie carea numaĭ singură ne póte duce la scopul doritŭ. Spre a o câştiga, n'avem alte mijlóce de cât îndemnurile mutuale, convorbirile religióse şi preste tóte exemplele cele bune. Pentru a putea ajunge la scopul propusŭ, nu sunt atât de necesare nicĭ sciinţele, nicĭ talentele naturale, nicĭ spiritul, nicĭ geniul, nicĭ calităţile inteliginţeĭ; căcĭ pentru a fi cine-va perfectŭ ajunge să reproducă în sine umilinţa, ascultarea, charitatea, răbdarea, blândeţa, într'un cuvênt tóte acele virtuţĭ care aŭ strălucit într'un chipŭ atâtŭ de perfectŭ în persóna adorabilă a Mântuitoriuluĭ, Dumnedescul nostru modelŭ.

Cătră aceste virtuţĭ dar trebue a înturna tóte gândirile nóstre şi spre ele trebue a ne îndrepta tóte silinţele; căcĭ în religie numaĭ virtutea este stimata şi numaĭ ea merită să fie, pentru că tot ce nu este virtute'ĭ nimică şi se va privi ca nimică înaintea luĭ Dumnedeŭ.

Aceĭ ce să ocupă prea multŭ de lucrurile lumeĭ nu aŭ nimica maĭ scumpŭ de cât pe ele; şi aşa absorbiţĭ în deşertele gândirĭ pămênteşcĭ, cine-va nu'ĭ vedé decât necontenit ocupaţĭ cu bagatelurile şi nimicuşurile vieţeĭ, ca şi copiĭ cu jocurile, uĭtând lucrurile importante şi serióse — religia adecă şi îngrijirea de propria mântuire. Pentru dênşiĭ pietatea este o nimică, virtutea e vorbă, şi chiar D-deŭ, — o fiinţă indiferentă ce se ascunde în faţa cercetarilor şi disputelor lor.

De aice ce se întîmplă? Aceea că aceştĭ nenoro-

cițĭ să depărtéză de scopulŭ lor și mergŭ cu pașĭ grabnicĭ cătră degradare și peire.

Spre a înlătura acéstă nenorocire, trebue să gândim cu seriositate la destinul nostru și să prețuimŭ maĭ-presus de tóte virtutea carea conduce către perfecția creștină și prin ea către mântuire.

Un Egumen avea în monastirea sa ómenĭ ilustri în privirea învățătureĭ, persóne distinse prin talentul și geniul lor. Dar când 'ĭ vedea maĭ aprinșĭ cătră studiul sciințelor profane decât către rugăciune și viața interióră, puținŭ se interesa de dânșiĭ; când din contra, avea o plăcere nespusă pentru ceĭ ce căuta maĭ, nainte de tóte perfecțiunea spiritnală și progresul în virtute.

Așa ar trebui să fie purtarea tuturor a celor ce guvernéză și aŭ în mânĭ autoritatea asupra altora. Căcĭ la ḑiua cea maĭ de pe urmă, la ḑiua judecățiĭ, D-ḑeŭ nu va întreba pe învățiĕtorĭ și superiorĭ dacă ceĭ supușĭ legilor și instrucțiilor lor, aŭ fostŭ ómenĭ învățațĭ și distinșĭ. Ci 'ĭ va întreba dacă aŭ avut îngrijire să li propunĕ mijlócele necesare spre a se sânți și a'șĭ asigura mântuirea cea atât de dorită. D-ḑeŭ ḑic, nu va întreba pe servitoriĭ sĕĭ ce aŭ cetit și ce aŭ învățat, dar ce aŭ făcut; nu'ĭ va întreba de aŭ fost maĭ mult saŭ maĭ pucinŭ deșteptĭ în funcțiile lor, ci de ș'aŭ împlinit datoriile unuĭ adevĕrat creștinŭ, și în orĭ ce privire.

Iisus Christos trimițênd pe discipuliĭ séĭ să preḑice, eĭ s'aŭ întorsŭ plinĭ de bucurie pentru succesul misiuneĭ lor. Dar departe de a'ĭ felicita, ce li-a ḑis óre Dumneḑeescul mântuitoriŭ? „Nu vĕ bucurațĭ că prin voĭ să facŭ minunĭ, *nu vĕ bucurațĭ că duchurile vi*

*să plécă; ci vĕ bucuraţĭ maĭ ales că numele vóstre sunt scrise în ceriŭ* (Luc. X, 20). Fericirea şi bucuria nóstră nu trebue dar să le punem de cât în câştigarea împĕrăţieĭ cereşcĭ; asemine, zelul şi silinţa nu trebue să le întrebuinţăm de cât în aceea de a face ca numele nóstre să fie scrise în cartea vieţeĭ. Tóte cele-lalte îngrijirĭ sunt nimică, dupre cuvêntul bunuluĭ nostru învăţĕtoriŭ : *Ce'ĭ va folosi omuluĭ că aŭ câştigat lumea întrégă, dacă 'şĭ va perde sufletul* (Mat, XVI, 26).

Să căutăm decĭ maĭ 'nainte de tóte împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ şi dreptatea luĭ. Să considerămŭ maĭ mult decât orĭ ce acéstă perfecţie creştină carea ni însuflă gustul de cele cereşcĭ, şi tóte cele-lalte ni se vor da, chiar şi de 'ntrecut : *Căutaţĭ maĭ ântêiŭ împĕrăţia luĭ D-ḑeŭ şi dreptatea luĭ,* ni ḑice Mântuitoriul*, şi tóte cele-lalte se vorŭ adauge vouĕ.*

Cetim în viaţa părinţilor petrecĕtorĭ în singurătate, că eĭ întrebuinţa o parte din timpul ḑileĭ făcênd paneraşe şi coşuleţe, pe care în-de-sară le strica şi le ardea neavênd cuĭ le vinde, arătând prin acésta că eĭ nu caută să se îmbogăţéscă, ci numaĭ să împlinéscă legea munceĭ, recomendată ântêia óră părinteluĭ nostru Adam, şi să fugă de lenevirea ce depărtéză pe omŭ de perfecţie. Aşa să cuvine să facem şi noĭ în ceea ce se atinge de înaintirea nóstră spirituală. Trebue să ne aplicăm la tóte cele-lalte trebĭ materiale cu acela-şĭ spirit, cu acelé-şĭ privirĭ cu care şi buniĭ aceia religioşĭ se ocupa de paneraşele lor. Atuncea sufletul nostru scăpatŭ de deşertăciunile vieţeĭ, se va înălţa cu maĭ mare uşurinţă la

D-ḑeŭ şi va merge cu paşĭ grabnicĭ pe calea virtuţeĭ.

Dar póte că vor ḑice uniĭ : Timpul ne lipseşce; poziţia nóstră în lume, ocupaţiile cele multe ne împedică dela îndeletnicirile religióse. Unora ca acestora cu dreptul se póte respunde ; „Dacă voĭ v'aţĭ înţelege adevĕratele interese, aţĭ vedea cu uşurinţă în ce greşală şi în ce orbire spirituală vĕ aflaţĭ cufundaţĭ. Nu, acésta nu este adevĕratŭ că vĕ lipsesce timpulŭ, pentru că sciţĭ tot-deauna să găsiţĭ în deajunsŭ timpŭ pentru zadarnicile vóstre plăcerĭ. Asemine, nu posiţia vóstră în lume, nu ocupaţiile vĕ împedică din drumul virtuţeĭ şi a adevĕrateĭ pietăţĭ; ci numaĭ rĕcéla, lenea şi puţinul zelŭ ce aveţĭ către lucrurile sufletescĭ.

„*Nimica să nu vĕ împedece* dar *de a vĕ ruga totdeauna;* étă cuvintele înţeleptuluĭ.“

Sântul Vasilie ḑice că trebue să fim esacţĭ şi credincioşĭ în întrebuinţarea timpuluĭ pe care D-ḑeŭ l'aŭ destinat pentru eserciţiile nóstre spirituale : „Când se întêmplă vre-odată de n'avem timpŭ să mâncăm saŭ să dormim, saŭ pentru că ne grăbim a pleca la drumŭ, saŭ pentru că suntem nevoiţĭ a petrece tótă nóptea lângă patul vre unuĭ bolnavŭ, óre nu facem tóte chipurile, nu ne grăbim să îndestulăm nevoile trupescĭ, pentru ca să nu fim loviţĭ în sănĕtatea nóstră? Şi óre însfârşitŭ nu găsim timpŭ, atuncea când vrem să'lŭ găsim? De asemine, dacă avem îngrijire de sufletŭ şi de mântuirea nóstră şi dacă nişte ocupaţiĭ neprevĕḑute ne împedică pentru puţinŭ dela rugăciune saŭ dela evsevie, nu se cuvine óre să ne grăbimŭ a da sufletuluĭ ceea ce i s'a

fostŭ răpit. *Să dăm cele ce sunt a Cesariuluĭ Cesariuluĭ şi cele ce sunt ale luĭ D-ḑeŭ luĭ Dumneḑeŭ.*"

II.

Numaĭ înalta consideraţiune către perfecţia creştină nu este de ajuns; trebue încă să o iubim şi să o dorimŭ cu zelul cel maĭ înfocatŭ: *Fericiţi*, ḑice Evanghelia, *ceĭ ce flămânḑescŭ de dreptate că aceia se vor sătura* (Mat. V, 6). Aice cuvêntulŭ dreptate însamnă sânţenie, perfecţie. Acésta ni dă a înţelege însuşĭ Mântuitoriul, când adresându-se către Ión carele se sfia a-l boteza, 'ĭ ḑice: *Lasă, aşa să cuvine să facem, pentru ca să împlinim tótă dreptatea* (Mat. III, 15), vrênd a ḑice prin acésta că aşa se cuvine să lucreze cine-va pentru ca să dea tuturor esemplu de ascultare, umilinţă şi perfecţie.

Aşa, când Domnul Iisus pronunţă aceste cuvinte *Fericiţĭ ceĭ ce flămênḑescŭ şi însetoşéză de dreptate,* elŭ voia să ḑică: Fericiţĭ ceĭ ce aŭ o ast-feliŭ de dragoste şi o aşa împătimire către virtute şi perfecţie încât să se topéscă de ele ca de o mare fóme şi sete, căcĭ numaĭ atuncĭ vor dobândi eĭ aceea ce dorescŭ.

Fericitul Ieronim, vorbind asupra acestuĭ locŭ din Evangelie, ḑice, că nu este de ajuns ca să aibă cine-va numaĭ óre-care dorinţă de virtute şi perfecţie dar că trebue să umble după ele cu fóme şi sete, aşa ca să putem ḑice cu profetulŭ: *In ce chipŭ doreşce cerbul de isvórele apelor, aşa doreşce sufletul meŭ de tine o Dumneḑeule!* (Ps. XLI, 1).

Este neapărat dar ca să fim fórte aprinşĭ de do-

rinţa pentru progresul nostru sufletescŭ; căcĭ pe lângă că de aicea atârnă perfecţia nóstră, apoĭ acéstă dorinţă este şi primariul mişcătoriŭ care ne dispune către virtute, şi unicul mijloc prin carele noĭ putem ajunge la ceea ce dorimŭ.

Nicĭ nu se póte presupune o perfecţie pentru celŭ ce nu o doreşce din tot sufletulŭ.

Dacă cine-va are dorinţă să se facă perfectŭ, trebue ca acéstă dorinţă să purcédă în adevĕrŭ din inimă, şi aşa să créscă, aşa să'lŭ rîdice, aşa să'lŭ deştepte, încât să nu maĭ fie trebuinţă a fi deşteptat de aiurea. Nimica nu'ĭ de aşteptat dela cel ce nu are propriile sale sentimente.

Nu arare orĭ aflămŭ în lume de acele persóne care la prima vedere se parŭ că mergŭ pe calea perfecţieĭ, dar care nicĭ-odată nu ajung la perfecţie. Causa stă întru acésta, că acele persóne lucréză numaĭ din frică, temêndu-se de observaţia altora, saŭ pentru că facŭ totul numaĭ de fală şi de ochiĭ ómenilor pentru ca să fie lăudaţĭ. Sunt lipsiţĭ în totul de adevĕrata dorinţă de a plăcea luĭ D-ḑeŭ; ba ce este maĭ mult, póte că nicĭ nu caută pe adevĕratul Dumneḑeŭ; Şi étă pentru ce nu numaĭ nu-lŭ află, dar încă cadŭ îndată în cele maĭ miserabile înjosirĭ.

Lucrul cel mare al perfecţieĭ nóstre nu póte să se îndeplinéscă nicĭ prin silă, nicĭ prin frică, nicĭ prin orĭ-ce motivŭ ominescŭ. Nimine nu póte să ne facă perfecţĭ fără voea nóstră : Tóte îngrijirile şi tóte silinţele născocite pentru a face pe cine-va virtuosŭ sunt nefolositóre şi netrebnice pentru cel ce nu doreşce şi nu se sileşce singur în lucrul mântuireĭ sale.

Pentru a se putea sěvêrşi lucrul perfecţieĭ să cere ca inima să'lŭ încépă şi voinţa să doréscă al continua. Acésta ni dă a înţelege Mântuitorul prin cuvintele adresate către tînĕrul din Evangelie, care 'lŭ întrebase ce ar face, ca să capete viaţa vecĭnică : *Dacă vreĭ să fiĭ perfectŭ!*

Voinţa este principul perfecţieĭ. Şi dacă poftim să fim perfecţĭ, n'avem de cât să voimŭ.

Fără acéstă voinţă tare şi statornică, nicĭ promisiunile, nicĭ ameninţĕrile, nicĭ sfaturile, cu un cuvênt nimică în lume nu ne va putea mântui. Când din contra cu acéstă voinţă, carea ni póte servi de încuragiare, de regulă, de îndemnŭ şi îmboldire, noĭ ne putem îndată aprinde de îmflăcărata dorinţă pentru progresul şi perfecţia nóstră spirituală.

Una din damele creştine întrebă într'o ḑi pe un episcopŭ ce ar putea să facă ea ca să se mântuéscă, *Să vreĭ*, rĕspunse Sântul Episcopŭ : de veĭ vrea te veĭ mântui; de veĭ vrea, veĭ face marĭ progrese pe calea virtuţeĭ; de veĭ vrea, te veĭ face perfectă. Lucrul neapărat în mântuire este voinţa sinceră şi o punere din tótă inima; Căcĭ Dumneḑeŭ în tot minutul este gata a însoţi buna nóstră voinţă, a ne ajuta şi a ni da tóte charurile necesare spre perfecţie. Din înaltul ceriuluĭ Elŭ necontenitŭ ni repeteşte aceste cuvinte : *Fiţĭ perfecţĭ, precum şi părintele vostru cel cerescŭ este perfectŭ.*

Dar o cucernicilor credincioşĭ, ce socotiţĭ óre că maĭ rĕmâne de făcut după ce odată acéstă dorinţă de perfecţie se întipăreşce adîncŭ în sufletul nostru? Nu trebue óre să lucrămŭ cu îngrijire, să ne silim din tóte puterile ca să căpătăm aceea ce dorim? Ne-

greșit, acésta este o urmare firéscă. Căcĭ noĭ ne grăbim a căuta ceea ce stimăm și iubim, a căpăta aceea ce inima nóstră doreșce. Iată pentru ce înțeleptul ḑice : că începutul înțelepciuneĭ stă întru aceea de a'șĭ forma cine-va în inima sa o adevĕrată dorință de înțelepciune (înț. XI, 17).

Decĭ, dacă noĭ avem adevĕrata dorință de a câștiga perfecția, să fim siguri că vom căpăta-o degrabă, și ea va rĕspândi în sufletul nostru bucuria și frumusețа sa cea dumneḑeească. Și ce este maĭ mult, tot aceea ce sufletelor recĭ se pare aspru și de nesuferit, nouă ni se va părea ușorŭ și fórte plăcut, căcĭ D-ḑeŭ ușuréză tot ce se pare greŭ în religie, prin ungerea charuluĭ seŭ și prin dulcéța mângâerilor cereșcĭ.

Etă privilegiul sufletelor adevĕrat virtuóse! Dupre cum un omŭ sănĕtosŭ și harnicŭ pórtă fără greutate o povóră pe care un bolnavŭ saŭ unŭ copilŭ nicĭ n'ar putea să rîdice, asemine adevĕratul creștinŭ rădică și pórtă cu mare ușurință sarcina cea mare și grea a nevoilor și chinurilor acesteĭ vieţĭ, sarcină carea strivește pe ceĭ necurațĭ și mișeĭ.

Lucrurile sunt tot acele; dar deosebirea vine de acolo, că pe când omul virtuosŭ caută în D-ḑeŭ tótă tăria și curajul de care are nevoie, sufletele lașe și netrebnice, fiind depărtate de elŭ, sunt copiĭ în virtute și bolnavĭ sufletește, care aŭ lăsat să móră și să se stingă în ele puterea charuluĭ.

*Căutațĭ,* decĭ, *pre D-ḑeŭ și va fi viŭ sufletul vostru.*

Traducțiune de

† Archiereul Innocentie Ploeșténu.

# DISCURSŬ

*ţinutŭ în Catedrala Sfinteĭ Episcopiĭ la 8 Septembrie 1882, cu ocasia solemnităţeĭ pentru începerea cursurilorŭ şcólelor secundare de Iconomul Ioan St. Floru Directore şi profesore Siminaruluĭ de Roman.*

Fericitulŭ Apostolŭ alŭ némuriloŭ Pavelŭ, dândŭ învĕţĕturĭ Corintenilorŭ şi tuturorŭ fiilorŭ seĭ duhovniceştĭ, despre datoriele casnice, civile, politice şi religióse ; după ce li spune cum trebue să se pórte soţiea către soţul eĭ, bărbatulŭ cu femeia sa, slugile cu stăpâniĭ lorŭ, şi stăpâniĭ cu slugile ; cum trebue să se pórte fie care cătră statŭ şi cătră stăpânitorĭ ; după ce în sfârşitŭ 'ĭ îndémnă la păzirea legilorŭ şi a sĕ supune lorŭ ; apoĭ 'ĭ învaţă pre toţĭ cum trebue să 'şĭ créscă copiĭ ; şi ca temelie a aceştiĭ învĕţĕturĭ pune următórele cuvinte ; „*Cresceţĭ, ḑice elŭ, pre fiĭ voştri întru învĕţetura şi certarea Domnuluĭ.*“ (Pavel Apost.)

Aceste puternice şi imbelşugate cuvinte m'aŭ însufleţitŭ şi pre mine, ca la o solemnitate aşa de strălucită, şi impunătóre, şi atâtŭ de interesantă, să vă vorbescŭ: *despre educaţia copiilorŭ.*

Dacă este ceva care sĕ lege strânsŭ destinele uneĭ naţiĭ, care se misce îngrijirea guvernelorŭ ca şi a particularilorŭ, şi se preîntimpene ruina generaţiilor viitóre, saŭ se pregătéscă fericirea lor, acésta este *educaţia copiilor :* eacă una din causele principale a înaintăreĭ saŭ a perdereĭ staturilor.

De sigurŭ, după atâtea folóse providenţiale, care aŭ favorisatŭ edificiulŭ nostru naţionalŭ şi socialŭ, arŭ fi de jelitŭ daca noĭ n'amŭ simţi nevoea uneĭ educaţiunĭ cu totulŭ *morală* şi *religiósă.*

Departe de mine tendinţa de a lăuda vre-o clasă a societăţeĭ

şi a despreţui pe cel-l-alte: e vorba de intersulŭ celŭ maĭ vitalŭ alŭ tuturorŭ familielor: e vorba ḑicŭ, chiar de folosulŭ celŭ mare alŭ patrieĭ şi alŭ naţieĭ. Educaţia copiilor trebue să fie cunoscută orĭ cuĭ, moralitatea şi religiositatea trebue să domnéscă în casa orĭ-căruĭ cetăţeanŭ, şi acestea trebue să intereseze pre fie-care orĭ de ce condiţiune arŭ fi. — Din palatŭ şi până în bordeiŭ educaţia copiilor trebue să preocupe pe toţĭ fără osebire şi cu toţĭ se dea ajutorŭ acestuĭ edificiŭ mântuitorŭ, nu numaĭ prin lecţiĭ verbale ci şi prin pilde de buna purtare, nu numaĭ prin vorbe ci şi prin fapte; şi că ceia ce s'arŭ vorbi cu gura să se vadă si în realitate; indiferenţa nimĕnuĭ este permisă.

Aşa dar, pentru a descepta şi a mişca chiar îngrijirea părinţilor, zelulŭ învĕţătorilor, luarea aminte a tuturorŭ, mi'am propusŭ a ḑice ceva despre educaţia copiilor.

Treĭ lucrurĭ maŭ preocupatŭ maĭ mult în cugetarea mea; *întâĭ* că prosperitatea uneĭ naţiunĭ depinde maĭ cu seamă de la buna educaţie a copiilor; *alŭ doilea,* că acéstă educaţie, pentru a fi bună trebue să fie *morală* şi *religiósă;* şi *alŭ treilea* că pentru a fi religiósă şi morală trebue ca înseşĭ născătoriĭ şi învăţătoriĭ copiilor să fie ast-felŭ.

Eŭ nu voescŭ nicĭ a espune planurĭ nouă de educaţie, nicĭ a discuta metóde de învĕţământŭ, nicĭ a bănui cea ce este şi a lăuda cea ce nu este; ci numaĭ a presenta consideraţiĭ morale şi religióse, care nu sântŭ străine nicĭ unuĭ sistemŭ de edugaţie, şi pe care tot deauna trebuea să le aibă în vedere atâtŭ părinţiĭ de familie cât şi învĕţătoriĭ coiilor.

Aşĭ dori să nu mi să ḑică că n'aşŭ avea dreptulŭ de a veni înaintea publiculuĭ, şi a învĕţa pe părinţĭ şi pe învĕţători lecţiunĭ morale şi religióse: Eŭ conoscŭ drepturile mele ca şi datoriile mele. — Am dreptulŭ de a spune adevĕrulŭ, dreptŭ care mi'lŭ dă misiunea mea: *amarŭ voè de nu ve'ţĭ bine vesti*„ ḑice Dumneḑeescul Pavel; am datoria impusă de chemarea mea în societate: *mustră, cértă, îndémnă,* ḑice tot acelaşĭ Dumneḑeescŭ Apostol.

Voiŭ spune adevĕrulŭ, îmĭ voiŭ face şi datoria, şi totŭ-o-

dată credŭ că voiŭ aduce şi ascultătorilor plăcere, fără a amesteca personalităţĭ.

Amŭ ḑisŭ că întâia mea propoşiţiune este, că, prosperitatea uneĭ naţiunĭ atârnă maĭ cu seamă de buna educaţie a copiilor.

Fară îndoială póte să mĭ se ḑică că cine nu doresce progresŭ şi lumină pentru ţara sa? Cine nu'ĭ dispusŭ a se bucura de prosperitatea eĭ şi a se întrista de nenorocirile eĭ? Şi că orĭ ce omŭ nu tinde de cât la înbunătăţirea şi fericirea ţereĭ sale. — Dar în ce óre arŭ trebui să punemŭ adevĕratulŭ isvorŭ de fericire al uneĭ ţerĭ? Ore în o agricultură maĭ mult saŭ maĭ puţinŭ perfecţionată, care face ródele pământuluĭ să fie maĭ variate şi maĭ înbelşugate? Óre în înflorirea unuĭ comerţ care imulţesce bogăţiile? Ore în crescerea uneĭ populaţiĭ şi în puterea armatelor disciplinate care de multe orĭ aducŭ gróză popórelor? *Óre în desvoltarea înţelepciuneĭ lumeĭ aceştia care la Dumneḑeŭ este nebunie.?*

In adevĕrŭ, aceste sîntŭ lucrurĭ preţióse pentru orĭ-ce ţéră; aceste suntŭ lucrurĭ care aŭ atrasŭ atenţia înţelepţilor şi a legiuitorilor din tote veacurile. Eŭ sciŭ că toţĭ aŭ maĭ cam aceeaşĭ idee: cândŭ vĕdŭ unŭ poporŭ bogatŭ, strălucitŭ puternicŭ, li vine să creaḑĕ că acelŭ poporŭ este ridicatŭ la culmea fericireĭ. — Ah! cugetândŭ la aceste 'mĭ aducŭ aminte de ceea ce ḑicea când-va Proroc-Impăratulŭ, vorbindŭ despre Filistenĭ: *Gura lorŭ aŭ grăitŭ deşertăciune şi drépta lorŭ este drépta amăgireĭ; fiiĭ lorŭ ca nişte tinere odrasle; fetele lorŭ înfrumuseţate, împodobite ca palatele; cămările lorŭ pline; oile lorŭ multŭ făcătóre; fericitaŭ pe norodulŭ căruia suntŭ aceste!* 1).

Aşa vorbea lumea cu treĭ miĭ de anĭ în urmă şi maĭ bine, aşa vorbeşte şi acum. — Dar să cercetămŭ fondulŭ lucrurilorŭ: nu e vorba de a căuta pentru unŭ poporŭ numaĭ strălucirĭ trecătóre, ci unŭ bine solidŭ şi trainicŭ. — Architectulŭ care se opresce şi observă zidulŭ numaĭ pe din afară, puţinŭ lucru face, trebue a se pogorî cu cercetarea până la temelie pentru a se încredinţa despre soliditatea luĭ.

1) Psalm 143 vers. 12 etc.

Ceea ce în familie garantéză autoritatea paternă, pietatea filială, unirea soţilorŭ, credincioşia servitorilorŭ, tóte virtuţile casnice; ceia ce în societatea civilă, garantéḑă stabilitalea instituţielorŭ, respectulŭ legilorŭ, supunerea la autorităţĭ; ceia ce în feliurite conḑiţiunĭ, garantéză onestitatea, buna credinţi, dragostea cătră muncă, sincera pace : Aceia, în ochiĭ orĭ-căruĭ omŭ resonabilŭ, este ceia ce constitue rădicarea şi înaintarea staturilorŭ ; şi acésta atârnă maĭ cu samă de la buna educaţie a copiilorŭ.

Educaţia copiilorŭ trebue să se facĕ cu multă înţelepciune, dacă cineva voesce a avea producte bune şi folositóre. — Când e vorba să se dreseḑe unŭ calŭ saŭ să se deprinda boĭ orĭ alte vite la jugŭ, câtă îngrijire nu se întrebŭinţéḑă ca vitele să nu se nărăvéscă; iar când este a se înbunătăţi omulĭ saŭ a se educa, nepasarea stăpânesce pe mulţĭ.

Este adevĕratŭ, că omulŭ eşitŭ din măinele Creatoruluĭ sĕŭ, pórtă cu sine facultăţĭ şi aplecărĭ analoge cu destinaţia sa, care trebue sĭ facĕ din elŭ o fiinţă resonabilă, morală, religiósă şi proprie vieţiĭ casnice şi civile : şi cine nu vede că aceste aplecărĭ naturale aŭ nevoe de a fi regulate cu înţelepciune? Unele pentru a fi perfecţionate, altele pentru a fi conbătute, şi înlăturate, şi tóte condusă ast-felŭ ca să nu iea în viitorŭ vre unŭ sborŭ periculosŭ; pentru aceia şi înţeleptulŭ ḑice : *De aveţĭ copiĭ învĕţaţiĭ bine; deprindeţiĭ din frageda copilărie la îndeplinirea datoriilorŭ morale şi religióse : căcĭ precum calulŭ celŭ alergătorŭ care n'are de prinderea zăbaleĭ se face né-înfrânatŭ, aşa, şi copilulŭ lăsatŭ în voia sa nu va cunósece maĭ multŭ frâulŭ* 1).

Să veḑemŭ dar, cum destinele unuĭ poporŭ se légă strânsŭ cu buna educaţie a copiilorŭ! şi în acestŭ scopŭ sĕ presupunemŭ pentru momentŭ, că în totŭ Regatulŭ nostru, la ţară ca şi prin târgurĭ, ba şi prin capitale, copiiĭ noştri, de amândoĕ sexele ar fi încredinţaţĭ în mâinĭ înţelepte, curate, religióse, morale şi vrednice de a forma inima şi mintea copiilorŭ; să întrămŭ cu cugetarea prin scolĭ, care cuprindŭ speranţile

1). Ecles. VII, 25. — XXX, 8.—

patriei! ce amŭ ḑice óre când ne-amŭ încredinţa, că, într'unŭ locŭ se învaţă a cunósce pe D-ḑeŭ şi legea sea; în altulŭ sĕ învaţă tot ce este dreptŭ, bunŭ şi laudabilŭ; şi că pretutindenea se cultivă cu îngrijire acele cunoscinţĭ care facŭ pe omulŭ cuminte, pe omulŭ virtuosŭ, moralŭ şi religiosŭ? Óre n'am ḑice, ceia ce prorocululŭ ḑicea când-va : *fericitŭ este poporulŭ căruia Domnulŭ este Dumneḑeulŭ luĭ* 1)

Câte nu preîntimpină o bună educaţie! De se întâmplă ca aplecările cele rele să apuce înainte, buna educaţie este ca unŭ desceptătorŭ şi chiar unŭ povăţuitorŭ cu autoritate, care mustră pe ceĭ aplecaţĭ spre rĕle; dacă virtuţile favoréză pe cineva, buna educaţie este ca o hrană nè-consumabilă şi care nutresce până şi pe cele maĭ micĭ virtuţĭ, şi încurajază pre celŭ ce le practică.

Mulţĭ din pedagogiĭ noştriĭ cariĭ aŭ pretenţiunea de a da o bună educaţie generaţielorŭ nóstre, greşescŭ de multe orĭ în apucăturele lorŭ : atraşĭ de puhoiulŭ sistemuluĭ de educaţie a unuĭ poporŭ ḑisŭ civilisatŭ, dar care prin tóte chipurele se silesce a arunca de prin scolĭ până şi pe cele maĭ micĭ principiĭ religióse, care cu dreptŭ cuvêntŭ sînt isvorulŭ moralităţeĭ, pedagogiĭ noştriĭ dacă nu le dispreţuescŭ celŭ puţinŭ le neglijaḑă, şi aceste principiĭ sunt singurele adevĕrate elemente morale care potŭ să fortifice speranţele uneĭ naţiĭ despre unŭ viitorŭ fericitŭ : *celŭ ce citeşte să înţelégă.*

Eŭ sciŭ bine că educaţia copiilorŭ nu va fi de-o potrivă fericită pentru toţĭ, fiind că în cursulŭ eĭ se întâlnescŭ caractere slabe, spirite îndărătnice şi ne-înţelegătóre, inimĭ stricate; ciŭ tot-o-dată că împrejurărĭ nenorocite, patimĭ întroduse din timpulŭ copilărieĭ sburdalnice, ar putea face să slăbéscă speranţele multorŭ învĕţătorĭ; dar în generalŭ, prin silinţĭ consciinciόse, morale şi religióse, învĕţătoriĭ, credincioşĭ chemăriĭ lorŭ vorŭ putea reuşĭ a da ţereĭ şi naţieĭ membre folositóre, şi lipsite de orĭ-ce putregaiŭ otrăvitorŭ. Dar cât de nefericite ar fi generaţiele acele şi câtă responsabilitate morale vorŭ avea aceĭ învĕţătorĭ, cariĭ prin doctrinĭ falşe şi prin pilde viciόse ar corumpe sufletele tinere încredinţate lorŭ!

1.) Psalm, n. 143 vers. 15.

Atâtŭ părinţiĭ cât şi învĕţătoriĭ copiilorŭ trebue să scie că providenţa divină şi îngrijirile statuluĭ li-aŭ încredinţatŭ copiĭ ca pre unŭ depositŭ, despre care, dacă nu li se va cere socotélă aicea, responsabilitatea va fi cu atâtŭ maĭ amară în o altă viaţă. — Societatea care'şĭ încredinţéză copiiĭ sub îngrijirea învĕţătorilorŭ, are şi ea dreptulŭ a ascepta să védĕ de la dênşiĭ eşindŭ organe virtuóse, care se facĕ gloria părinţilorŭ, onóre învĕţătorilorŭ şi bucuria naţieĭ; earŭ nu sujete viciόse care se'ĭ desonoreze atâtŭ pre uniĭ cât şi pre alţiĭ. — Eacă cum trebue să fie bună educaţie a copiilorŭ. — Trebue dar la adoua proposiţie, care este : educaţia *morala* şi *religiósă;* căcĭ educaţia spre a fi bună trebue să fie şi religiósă.

Nu de multŭ a începutŭ şi la noĭ a se aprinde dorinţa despre o educaţiune maĭ multŭ intelectuală, şi c'amŭ pe ascunsŭ a se înlătura educaţia religiósă, ca şi când adevĕrata moralitate ar isvorî din alte sciinţĭ şi nu din religie. — S'arŭ părea oare-cum că uniĭ ar vroi să despartă morala de religiune şi să'şĭ facĕ regulele de conduită fără a le lega de acele piόse credinţĭ care daŭ omuluĭ atâta putere şi autoritate, şi care'ĭ impunŭ datoriĭ, ferindu-lŭ de viciĭ şi de cugetărĭ corrumpte. — Ah! cât de bine aŭ cunoscutŭ creştinismulŭ natura nóstră, slăbiciunele şi nevoile nóstre, când elŭ a întemeatŭ preceptele sale pe voinţa luĭ D-deŭ, a legiuitoruluĭ celuĭ prea Inaltŭ, a aceluĭ legiuitorŭ care singurŭ are dreptulŭ de a poronci omuluĭ!

Morala umană este sacă şi rĕce; ea póte arata numaĭ calea, dar nu dă curajŭ omuluĭ a merge pe dênsa, — Religia pogorîtă din ceriŭ este aceia care face pe omŭ capabilŭ de tóte sacrificiele cerute de virtute, escitândŭ în elŭ speranţele viitoruluĭ, Numaĭ Religia pogărâtă din ceriŭ póte să privighede acolo unde ochiulŭ învĕţătoruluĭ nu póte observa; ea este ca o lampă tot-déuna aprinsă care luminédă pănă locurile cele maĭ ascunse şi maĭ întunecate, şi prin acésta ea previne o mulţime de abusurĭ şi desordinĭ secrete, care slăbescŭ fisiculŭ, întunecă morala, strică disciplina şi sfârşescŭ prin consumare şi ruină. — Prin ameninţările şi bunele îndemnurĭ, Religia îndulcesce amărăciunele, corige defectele, combate viciile înăscute,

încurajadă slăbăciunele, şi face să domnéscă bună-cuviinţă, ordinea şi pacea: tot de la Religie atârnă stima respectulŭ către autorităţile superióre, şi tot ea face pe acele autorităţĭ să fie cu inimă şi dragoste de părinte către inferiorĭ. — Se nimicesce respectulŭ religieĭ? buna-cuviinţă, disciplina şi ordinea cadŭ de-o-dată cu respectulŭ eĭ, şi aceste se înlocuescŭ prin confusiune, ne-cuviinţă, desordine şi prin tóte viciele; ear buna ordine se preface într'o adevĕrată anarchie.

Ceĭ ce avemŭ puţină cunoscinţă de istorie şi de căderea popórelorŭ, scimŭ că una din causele principale a căderiĭ lorŭ a fostŭ despreţulŭ religieĭ! şi fără să maĭ enumerămŭ pe popórele vechĭ, e de ajunsŭ să apostrofămŭ numaĭ pe unulŭ, contimporanŭ şi de o rasă cu noĭ, care a suferitŭ atâtea sbuciumărĭ şi atâte ne-norocirĭ din causă că, unŭ numĕrŭ de exaltaţĭ din acelŭ poporŭ, bătândŭ-şĭ jocŭ de religie, singurulŭ frâŭ alŭ moralităţiĭ, aŭ voitŭ să îndeească facultăţile corupte a omuluĭ, şi după maĭ multe vărsărĭ de sânge şi miĭ de victime, numaĭ puterea religieĭ şi învĕţătura Evangelieĭ aŭ pututŭ să punĕ capătŭ acestorŭ desordinĭ imorale; şi să pare că noĭ maĭ amŭ voi să imitămŭ pe aceştĭ exaltaţĭ până şi în despreţulŭ religieĭ, spre desonórea străbunilorŭ noştri.

Civilisaţia fără religie şi morală este ca o casă împodobită pe din afară, iară înlăuntru gólă şi pustie: *ca o casă întemeétă pe năsipŭ, care la orĭ ce ploae şi furtună e gata a se darama; ca unŭ mormântŭ văruitŭ şi curatŭ pe din a fară; iar înlăuntru plinŭ de oasele morţilorŭ!* Educaţia intelectuală fără cea religiósă şi morală este spre paguba şi peirea naţionlităţilorŭ. — Străbuniĭ noştri plinĭ de religiositate şi moralitate şi cu puţină cultură intelectuală, căcĭ aşa era timpulŭ, aŭ făcutŭ să avemŭ ceia ce avemŭ astădĭ, şi încă ne-aŭ lasatŭ de moscenire maĭ multŭ de câtŭ avemŭ; ear imulţirea şi conservarea aceluĭ avutŭ abondentŭ, fericiţiĭ noştriĭ străbunĭ le-aŭ făcutŭ prin zelulŭ religieĭ şi alŭ moralităţiĭ: toţĭ duşmaniĭ noştriĭ se teméŭ de crucea luĭ *Christosŭ* care era şi crucea Românuluĭ, ca de celŭ maĭ grozavŭ luptătorŭ; ear pontificile puternicului Apusŭ, de pe vremile acelea, a ilustratŭ pe vestitul

nostru eroŭ Stefan, cu titula de *Apărătoriulŭ religieĭ Crescine.*

Fără îndoială, religia nu este o barieră peste care se nu pótă trece celŭ cu aplecărĭ viciόse, dar celŭ puţinŭ ea dintre tóte mijlócele de apărare contra vicielorŭ, este cea maĭ puternică. — Odată stabilită bine în inima tinerimeĭ, ea trebue să fie combătută multŭ timpŭ prin îndemnărĭ secrete şi prin închipuirĭ, până când să póte lăsa pe tinerĭ la viciĭ. — Chiar când religia s'ar părea inăduşită, ea totuşĭ viază în adânculŭ inimiĭ tinerimeĭ, şi din când în când aruncă ţîpete care deştéptă pe vinovatŭ, şi adese orĭ isbutesce alŭ pune pe calea virtuţeĭ. — *A arunca însă,* ḑice Dumneḑeesculŭ gură de aurŭ, *pe tinerime în mijloculŭ lumeĭ, fără principiĭ religiόse, acésta ar însemna ca şi când aĭ arunca o corabie fără cârmă şi fără pilotŭ în mijloculŭ uneĭ mărĭ frutunόse* 1).

Insuşĭ vestitulŭ Rouseau, care nu pre erá din prietiniĭ religieĭ crescine, luminatŭ însă prin esperienţă şi convinsŭ, celŭ puţinŭ în parte, despre rătăcirile sale, ḑice într'unŭ locŭ: *Am creḑutŭ că s'arŭ putea face cine-va virtuosŭ fără religie, dar acumŭ vĕdŭ că amŭ fostŭ fórte înşelatŭ în rătăcirea mea.* Volterŭ chiarŭ, forfecătorulŭ tuturorŭ sciinţelorŭ şi alŭ instrucţielorŭ morale şi religiόse, la sfârşitulŭ vieţeĭ a recunoscutŭ că există unŭ Dumneḑeŭ de la care emanéză orĭ ce principiŭ moralŭ.

Noĭ facemŭ mare huetŭ pentru îmulţirea scólelorŭ nóstre; ne lăudămŭ că avemŭ scolĭ prin tóte unghiurile; că tóte târgurile şi tóte comunele şi tóte văile bubuescŭ de sunetulŭ clopotelorŭ chemândŭ pe copilaşĭ la scólă; şi de multe orĭ maĭ ne-arŭ veni în minte să strigămŭ cu înţeleptulŭ: *tótă valea şi totŭ muntele saŭ umplulŭ; cele colţurósă saŭ făcatŭ cătă netede; în loculŭ scaiuluĭ aŭ răsăritŭ chiparisŭ; în loculŭ urḑiceĭ aŭ crescutŭ mirsina;* 2) *şi în sfârşitŭ, că cele vechĭ aŭ trecutŭ şi tóte saŭ făcutŭ nouĕ.* 3)—O timpurĭ! O móravurĭ!

Am declaratŭ de la începutŭ că eŭ nu voescŭ nicĭ a apara nicĭ a combate metóde de învĕţământŭ, ci numaĭ a presenta

1) Homil. despre educaţie.
2) Profet. Isaia.
3). Apost. Pavel, cătră Timot.

consideraţiĭ morale şi religióse dar óre care scólă se fie maĭ bună pentru copiiĭ poporuluĭ? de sigurŭ, aceia de unde noĭ 'ĭ vomŭ videa eşindŭ modeştĭ, respectuoşĭ, oneştĭ, iubitorĭ de muncă, aplecaţĭ la tóte datoriile chemăriĭ lorŭ : copiĭ cu frica luĭ D-ḑeŭ, *căcĭ începutulŭ înţelepciuneĭ este frica Domnuluĭ* ḑice înţeleptulŭ.

Cât pentru mecanismulŭ instrucţieĭ nicĭ voescŭ să mĕ ocnpŭ : voiŭ ḑice numaĭ că n'amŭ simplicitatea de a crede, că fericirea némuluĭ omenescŭ arŭ resulta de la o metódă saŭ alta; de la una veche saŭ alta nouĕ; de la una maĭ încétă saŭ de la alta maĭ expeditivă în învĕţarea literilorŭ alfabetuluĭ.

Fără a tăgădui ceva, şi fără a admira ceva, eŭ mĕ mărginescŭ a observa numaĭ că noĭ trebue să fiimŭ cu multă luare aminte şi să avemŭ multe prevederĭ în învĕţătura copiilorŭ noştriĭ. — Vaĭ de generaţiunele acele dacă noĭ nu vomŭ simţi că cu câtŭ instrucţia va fi maĭ rĕspândită cu atâtŭ ea trebue să fie maĭ profundŭ religiósă! — Acésta este o cugetare la care eŭ, cu umilinţă, vĕ rogŭ să reflectaţĭ; şi dorescŭ ca succesele să dovedéscă realisarea speranţelorŭ propagatorilorŭ sciinţeĭ. — Dacă arŭ veni cine-va se'mĭ ḑicĕ că eŭ vorbescŭ ca Preotŭ susţinătorŭ religieĭ şi póte inimicŭ ideilorŭ liberale, respunsulŭ va fi, că doctrinele religieĭ sîntŭ cele maĭ liberale şi cele maĭ sentimentale în respectulŭ şi dragostea către D-ḑeŭ, în pietatea filială, în devotamentulŭ pentru binele aprópeluĭ, în supunerea la legĭ, în adevĕrata libertate şi în interesulŭ fericireĭ tuturorŭ, pe aceste doctrine religia le susţine şi le însufleţesce; saŭ maĭ bine ḑicêndŭ, aceste doctrine sintŭ chiarŭ religia.

Acum trecŭ la a treia proposiţie, adecă, că educaţia pentru a fi bună şi religiósă, trebue să se dea de către ómenĭ ce nu sintŭ streinĭ de practica religieĭ şi a moraleĭ, şi cariĭ aŭ dragoste pentru aceste principiĭ.

Noĭ ne aflămŭ în nişte timpurĭ în care, pare-că este unŭ blestemŭ asupra generaţielorŭ nóstre; aşa de mare este orbirea şi nepricepirea, că, toţĭ ḑicŭ şi strigă instrucţie, lumină intelectuală; iar educaţie maĭ nimenea nu ḑice. — Toţĭ caută a lumina numaĭ mintea fără a forma şi inima; şi toţĭ credŭ că

a pregăti pe omŭ pentru familie, pentru societate, e de ajunsŭ, din cea maĭ fragedă vêrstă să'lŭ dea la învĕţarea socotelelorŭ. a artelorŭ, a limbelorŭ vechĭ şi nouĕ, fără a se pricepe cineva că în mijloculŭ cunoscinţelorŭ celorŭ maĭ întinse şi maĭ variate, inima póte să rămână în urmă cu tóte slăbăciunele sale şi cu tóte aplecările spre viciĭ; dar nu-ĭ de ajunsŭ a cultiva numaĭ inteliginţa dacă nu se dă tinerimeĭ unŭ scutŭ de apararare contra atacurilorŭ orĭ-căruĭ viciŭ: şi unde se póte afla puterea acea mare cu care un om se póte înarma contra aplecărilorŭ rĕle ce'lŭ băntue, dacă nu în religie!

Maĭ 'nainte de a vorbi despre propagatoriĭ sciinţilorŭ, voiŭ ḑice ceva despre părinţiĭ de familie. — Şi ca să amŭ maĭ multă putere în cuvêntŭ, mĕ voiŭ servi cu argumentele cele maĭ puternice şi maĭ firescĭ: *Arborele celŭ bunŭ rŏde bune aduce* ḑice bunulŭ Iisusu; şi din protivă, *unŭ arbore rĕŭ nu póte să producĕ fructe bune.* 1) Acésta însemnéḑă, că părinţiĭ ceĭ bunĭ aŭ copiĭ cariĭ li samănă; ear dacă părinţiĭ sîntŭ rĕĭ, cumŭ arŭ avea eĭ copiiĭ virtuoşĭ? *A'ţĭ vĕḑutŭ vre-odată culegêndu-se din spinĭ strugurĭ şi smochine de pe scaĭ?* 2) Totŭ aşa este cu neputinţă, saŭ maĭ bine ḑicêndŭ, este cu totulŭ rarŭ, de a videa copiĭ virtuoşĭ crescuţĭ de părinţĭ cariĭ nu sîntŭ astŭ-feliŭ: Bine arŭ fi ca părinţiĭ şi mamele să fie cu multă luare aminte la acestea; iar tinerii cari trebue să devie într'o ḑi şefĭ de familie, să înţelégă cât e de mare responsabilitatea educaţieĭ copiilorŭ, când părinţiĭ nu ş'arŭ îndeplini datoriele ce li sunt impuse atâtŭ prin legile morale câtŭ şi naturale.

A hrăni şi a educa pe fiĭ sîntŭ datoriĭ principale a părinţilorŭ de familie, eŭ nu voiŭ ḑice de câtŭ unŭ singurŭ cuvêntŭ despre cea ântĕiă datorie: acéstă datorie este câte odată aşa de neglijată că uniĭ părinţĭ se facŭ maĭ cruḑĭ de câtŭ chiarŭ fiinţele selbatice. — Animalele din pădure se obosescŭ şi se expunŭ chiarŭ a căuta hrană pentru puiĭ lorŭ, ear barbarulŭ! sfâşie, risipesce, jócă în cărţĭ ceia ce posedéḑă saŭ ceea ce căştigă prin sudórea frunteĭ sale, şi în casa luĭ, bieţiĭ copilaşĭ

1). Mateiŭ. 7. 18.
2) Idem. VII, 16.

se sbuciumă de golatate şi de lipsa. —Dar să venimŭ la educaţie care e scopul vorbireĭ

Este sigurŭ că de la buna saŭ réua educaţie atârnă fericirea orĭ ne fericirea copiilorŭ. —Insăşĭ natura învaţă pre părinţĭ că iĭ trebue să dea copiilorŭ lorŭ o bună educaţie : Aceĭ carĭ le-aŭ datŭ fiinţa trebue a li înlesni şi mijlócele de traiŭ, mijlóce însă virtuóse. —Scopulŭ pentru care D-ḑeŭ a dăruitŭ omuluĭ unŭ fiŭ saŭ maĭ mulţĭ este nu atâtŭ pentru persóna sa, pre câtŭ aĭ cresce în frica de D-ḑeŭ şi aĭ face să mérgĕ pe calea adevĕrateĭ vieţĭ, spre folosulŭ socialŭ şi naţionalŭ : *Avemŭ pre copiĭ*, ḑice *D-ḑeesculŭ* Csrisostom, *maĭ multŭ ca unŭ depositŭ de care trebue să ne îngrijimŭ în tótă viaţa.* 1)

Părinţiĭ nu pot să dispue de fiiĭ lor după voinţă, ca cum ar dispune de unŭ simplu dar cerescŭ; îĭ aŭ pre copiĭ în păstrare ca pre unŭ depositŭ despre care trebue a da socotélă luĭ Dumneḑeŭ, dacă'lŭ vor pierde. —Părintele care va vieţui după cum place luĭ Dumneḑeŭ, va face şi fericirea sa şi pe aceia a familieĭ sale : *după rodurĭ să cunósce arborele* ḑice Evangelistul. — *Părintele care móre, lăsândŭ fiĭ, vieţuesce întru câtŭ-va, în fiiĭ sĕĭ; fiiĭ sunt portretul părinţilor* ḑice înţeleptul 2). Aşa dar când veţĭ vedea unŭ copil că înjură şi că nu pórtă pe buzele sale de câtŭ infamiĭ, puteţĭ ḑice că acel copil pórtă livretul caseĭ părintescĭ; ast-fel eraŭ părinţiĭ luĭ : — De aceia şi fericitul Origen asigură : *că în ḑiua judecăţiĭ celeĭ de pre urmă părinţiĭ vor da samă despre tóte păcatele fiilor lor* 3). *Fiiĭ a căror educaţie a fossŭ religiósă şi morală, vor face fericirea părinţilor şi pacea mormêntuluĭ lor,* 4) ḑice Apostolul : îĭ vor fi bucuria părinţilor cariĭ nu se vor roşi de lecţiile lor; şi din protivă, mórtea părinţilor acelora cariĭ n'aŭ cugetatŭ de câtŭ a adăoga bogăţiĭ, a îngrămădi onorurĭ peste casa lor şi aduce o viaţă de plăcerĭ,

---

1). Homil. 9 in I-ia c. către Timot.
2) Ecles. 12, 30.
3) Orig. I, 2. în Iobŭ.
4) I Tim. 2. 15.

în loc de a priveghea la educaţia copiilor lor, mórtea acelora ḑicŭ, va fi nefericită şi plină de amărăciunĭ : Sf. Pavel întăreşce acestea şi ḑice : că asemenea părinţĭ sântŭ necredincioşĭ şi chiar rĕĭ : *dacă cine-va nu pórtă grijă de aĭ sĕĭ şi maĭ vêrtos de aĭ caseĭ sale, de credinţă saŭ lepădatŭ şi este maĭ rĕŭ de câtŭ celŭ necredinciosŭ.*

Părinţĭ şi mame! vorba este despre voĭ, dacă aţĭ uĭta că aveţĭ copiĭ de crescutŭ, şi aţĭ neglija educaţia lor morală şi religiósă. — Câte esemple rele, se póte întêmpla ca fiiĭ să iea din casa părinţilor, din causa neglijenţiĭ şi a indiferenţeĭ părinteşcĭ. — De multe-orĭ uniĭ părinţĭ se îngrijescŭ fórte multŭ de comoditatea vieţeĭ lor, iar fiiĭ, odrasle tinere, părăsiţĭ şi lăsaţĭ în mâinele celor fără nicĭ unŭ interesŭ de viitorul lorŭ.

*Dacă părinţiĭ* ḑice Dumneḑeescul Chrisostom*, ar priveghea precum trebue şi s'ar îngriji cu multŭ interesŭ de educaţia copiilor lor, maĭ nu s'ar videa crime; saŭ de şi s'ar videa, dar fórte puţine.* — Cu dreptul dar Lacedemoniĭ pedepsaŭ până şi în părinţĭ crimele ce comiteaŭ fiiĭ; — Vaĭ de aceĭ fiĭ a căror părinţĭ nu se interesaḑă şi sîntŭ nepăsătorĭ de educaţia lor! — *Cresceţĭ dar pe fiiĭ voştri întru învĕţătura şi certarea Domnuluĭ,* ḑice Pavel.

Şi pentru ca unŭ fiiŭ să fie bunŭ, unŭ părinte, cu durere de inimă şi cu interesŭ pentru viitorul luĭ şi al naţieĭ, 'lŭ chiamă tot-dea-una lângă sine 'ĭ inspiră respectŭ şi dragoste către Dumneḑeŭ, către aprópele, către patrie şi supunere la legĭ; aşa precum făcea înţeleptul Tobie cu tênărul sĕŭ fiiŭ : *din cea maĭ fragedă vrâstă l'aŭ învĕţatŭ frica Domnuluĭ şi a se teme de pĕcatŭ.*

Deprindeţĭ dar pe copiĭ din mica vrâstă cu păzirea şi îndeplinirea regulilor morale şi religióse; iar ajungêndŭ în acea vrâstă când trebue să'ĭ încredinţaţĭ învĕţătorilor să nu încetaţĭ cu privigherea asupra lor, sub cuvêntŭ că ducându-ĭ la scolĭ v'aţĭ făcutŭ tótă datoria şi că nu maĭ aveţĭ nicĭ o responsabilitate, asceptândŭ se'ĭ videţĭ întorcându-se de pre la scolĭ cu rodurile sciinţeĭ, a religiosităţeĭ şi a moralităţeĭ; căcĭ se póte întêmpla, cu tótă buna voinţă a învĕţătorilor, în loc

de roduri bune să culegeţĭ spinĭ şi mărăcinĭ, şi ostenéla precum şi cheltuiala să vĕ fie zadarnice.

Precum părinţiĭ asemenea şi învĕţatoriĭ trebuescŭ a fi pilde de moralitate şi reliogisitate; icóne viĭ la carĭ copiiĭ uĭtându-se să nu vaḑă de câtŭ adevĕratele virtuţĭ şi îndeplinirea tuturor legilor de bună cuviinţă. — Căcĭ cum ar putea copiiĭ să se abţie dela necuviinţĭ când 'ĭ ar vedea că aceste sîntŭ practicate de cătră kiar învĕţătoriĭ lor? Cum ar putea copiiĭ să devie activĭ şi energiţĭ când ar videa că dascăliĭ lor sîntŭ icóne de trândăvie şi de negligenţă? Cum ar putea ḑicŭ, copiiĭ să fie cu atenţie la tot ce este adevĕratŭ, bunŭ şi laudabilŭ când ar videa că învĕţătoriĭ lor neglijază acestea?

Pentru a avea copiĭ bunĭ şi a ascepta dela dênşiĭ lucrurĭ marĭ, pentru a spera învĕţătoriĭ copiilor să fie mângâiaţĭ şi lăudaţĭ că aŭ sacrificatŭ anĭ îndelungaţĭ pentru lumina generaţiilor şi progresul instrucţieĭ intelectuale şi a educaţiuneĭ morale, trebue să insufle în copiĭ pe lângă sciinţă şi amóre de învĕţătură, dragostea către tot ce este bunŭ, nobil şi necoruptibilŭ.

Vaĭ de aceĭ învĕţătorĭ şi conducătorĭ aĭ junimeĭ, cariĭ fără cel maĭ micŭ scrupul de consciinţă ar trage în abisul perḑăreĭ şi al vicielor pe tinerile odrasle încredinţate lor spre luminare! *Sufletele acele perdute şi atrase în peire prin pilde rĕle, din mâinele învĕţătorilor le va cere Domnul* ḑice Pavel.

Conducătoriĭ copiilor, dacă ar avea nenorocirea să caḑă în laţul óre-căror viciĭ, chiar de n'ar îndemna pe copiĭ la aceste, totuşĭ relele pilde sîntŭ carte vorbitóre pentru ceĭ uşorĭ la minte. — Relele esemple din partea învĕţătorilor, sînt de miĭ de orĭ maĭ amare şi maĭ periculósă pentru copiĭ de câtŭ miĭ de esemple rele vĕḑute la altă lume. — Rĕul introdusŭ odată în memoria tinerilor, începe a cangrena sufletul şi inima lor, şi dacă în vrâsta fragedă a juneţeĭ nu póte să aducă resultate triste, cu-înaintarea vrâsteĭ, peirea îĭ ameninţă. Bine ar fi şi chiar dreptŭ şi moralŭ, ca orĭ unde s'ar videa viciul, să fie pecetluitŭ cu sigiliul dispreţuluĭ în afară, iară în lăuntrul inimeĭ să fie jălitŭ cu regretul cuvenitŭ bu-

nuluĭ crescinŭ, dar nu lăudatŭ și cântatŭ ca una din cele maĭ de căpitenie virtuțĭ.

Éca dar sfârșite și puțin desvoltate cele treĭ propoșițiĭ propusă la începutul vorbireĭ; adecă: că educația copiilor I) trebue să fie bună; II) să fie religiósă și morală și al III) pentru a fi bună, religiósă și morală, trebue ca însușĭ propagatoriĭ sciințelor și învĕțătoriĭ copiilor să fie ast-fel; *fiind-că ĭĭ sânt lumina lumeĭ, ĭĭ sîntŭ sarea pămêntuluĭ: și când sarea se va împuți cu ce se va săra! Nu va-fi de trebuință ci se va arunca afară.*

*Cine are urechĭ de audițŭ să audă.*

(Va urma)

# O INSTALARE EPISCOPALĂ.

Publicămŭ cu plăcere urmĕtoriulŭ discursŭ cu care fu întîmpinatŭ Prea-sânţitul Iosif Georgiano, *în ḑiua de 17 Iulie 1865, la instalarea sa în Episcopatul Eparchieĭ Huşilor*, pe care a păstorit-o timpŭ de 14 anĭ până în primă-vara anuluĭ 1879, când fu alesŭ Episcopŭ al Dunăreĭ de Josŭ.

*Bine-cuvîntatŭ cel ce vine întru numele Domnuluĭ!*

Cu acéstă heretisire Prea-sânte te întîmpină Biserica Eparchieĭ Huşilor, carea de astăḑĭ înainte se încredinţéză în mânele Vóstre Archipăstorescĭ pentru ca să o conduceţĭ pe căile mântuireĭ. Acésta este heretisirea cu care s'a întîmpinatŭ şi însuşĭ Domnuluĭ nostru Isus Christos, primul Archiereŭ şi capul Archierieĭ din legea nouă; acéstă heretisire se dă şi tuturor Episcopilorŭ, şi este cea maĭ potrivită cu această înaltă chiămare.

Biserica acesteĭ Eparchiĭ exprimându-o astăḑĭ în presenţa şi pentru persóna Prea-Sânţieĭ-Vóstre, nu se mărgineşce a înţelege în ea numaĭ o símplă felicitare *de bună-venire*, ci maĭ ales vrea a face aluziune la sacrele datorinţĭ legate de înalta tréptă pe carea întraţĭ.

A veni întru numele Domnuluĭ, va să ḑică a representa pe însușĭ Domnul; și a representa pe însușĭ Domnul, va să ḑică a avea acelașĭ caracterŭ, ca și Domnulŭ,

Étă cum înfățoșéză profetul pe acela căruĭa maĭ ântêĭ s'a adresatŭ acéstă heretisire : *Nu te teme fată Sióne,* ḑice El, *că étă împĕratul tĕŭ vine la tine blând și umilitŭ, șeḑênd călare pe mânzul asineĭ.* In privința blândețeĭ simplitățeĭ și a umilințeĭ, de și Biserica crede Prea-sânte că va găsi în voĭ unŭ următorŭ a luĭ Iisus Christos; totușĭ nu socóte de prisos a vĕ pune în vedere aceste virtuțĭ creștinescĭ, care sunt adevĕrata mărire a unuĭ Episcopŭ maĭ cu samă; Căcĭ o nobilă simplitate are de o sută și de o mie de orĭ maĭ mare vrednicie în ochiĭ chiar a lumeĭ, decât deșarta glorie și mândria luméscă. Nicĭ odată Miniștriĭ Bisericeĭ n'aŭ fostŭ maĭ onorațĭ decâtŭ în veacurile acele în care eĭ s'aŭ arătatŭ maĭ săracĭ și maĭ modeștĭ. Cornilie, sutașul Romanŭ, de și păgânŭ încă, se aruncă la picióreIe Apostoluluĭ Petru. Dar óre fost'a elŭ mișcatŭ spre acésta de vre o pompă, de vre o strălucire ce încungiura pe Apostolul? Nu; El 'lŭ găsesce locuindŭ în casa unuĭ curălariŭ, încungiuratŭ numaĭ de sărăcie și simplitate. Dar cucernicia, nevinovăția, un nu sciŭ ce Dumneḑeescŭ, care sânțenia rĕspândise pe fața acestuĭ apostolŭ : aceste sunt semnele din care Cornilie a cunoscutŭ măreția acestuĭ omŭ și însemnătatea slujbeĭ sale. Onorurile ce oficierulŭ regineĭ de Candacia a dat luĭ Philipŭ, poftindulŭ alăture cu sine în trăsura sa, aŭ purcesŭ óre dela pompa ce încungiura pe ministrul luĭ Iisus Christos? Nicĭ de cumŭ; omul luĭ D-ḑeŭ

era pe josŭ şi desculţŭ înfăţoşindŭ în simplitatea sa asemĕnarea unuĭ profetŭ, şi când strălucirea ceréscă a haruluĭ s'a presentat pe facia luĭ, oficierul aŭ crédutŭ că acesta este ângerul Domnuluĭ, trimis cătră El pentru ca să-ĭ arate calea mântuireĭ, şi să-lŭ invite a o urma.

Un Chrisostomŭ, un S. Leon, însoţiţĭ numaĭ de virtutea lor şi de singura vrednicie a preuţieĭ; un Benedict în retragerea sa singuratică, oprescŭ furia şi pustiirile principilor barbarĭ şi-ĭ silescŭ a respecta în eĭ presenţa luĭ D-deŭ, de carea eraŭ însufleţiţĭ. Şi ce este aceea ce-ĭ face atâtŭ de temuţĭ şi aşa de respectaţĭ? Măreţia, pompa care-ĭ încungiura, saŭ sânţenia vieţeĭ şi eminenţia virtuţilor lor? Să fim dreptĭ, şi vom fi respectaţĭ. Să onorămŭ servirea la carea suntemŭ chiămaţĭ, dacă voim ca şi ea să onoreze persóna nóstră şi să o facă respectabilă. Să nu ne purtămŭ dupre slava deşartă şi dupre mândria lumeĭ, şciind că numaĭ prin smerenie şi blândeţă putem să atragem asupră-ne veneraţia şi respectul ce lumea ne datoreşce. Puţină cunoştinţă despre santitatea şi vrednicia ministeriuluĭ seŭ are acela ce-şĭ închipueşce că maĭ este ceva afară de virtute care să-lŭ facă respectabilŭ. Maĭ puţin încă cunóşce lumea acel ce crede că i-ar însufla respectulŭ cătră cele religióse, prin aceléşĭ abusurĭ care facŭ pe servitoriĭ altaruluĭ să devină urîţĭ înaintea lumeĭ. Un Augustin îmbrăcatŭ simplu, nehrănindu-se de câtŭ cu legume şi ne îngăduind o mâncare maĭ delicată de câtŭ ospitalităţeĭ, ce onorurĭ n'a primit óre din partea viaculuĭ seŭ; Marele Vasilie nu purta nicĭ-o-dată pe trupul seŭ de cât una şi aceĭaşĭ haĭ-

nă, şi tótă bogăţia, ḑice S. Grigorie de Nazianzŭ, care s'a găsitŭ după mórtea luĭ, să reducea la o singură cruce. Cu tóte aceste Vasilie este oraculul orientuluĭ, respectat de tótă lumea, chiar şi de însuşĭ împĕraţiĭ pe a cărora greşelĭ Elŭ le înfrunta. Exuper, un archiereŭ fórte respectabilŭ, a împinsŭ aşa de departe, ḑice fericitul Ieronim, excesul ne interesăreĭ şi a dărniciei sale, în cât fu redus până la acea sărăcie ca să pórte Dumneḑeeasca Eucharistie într'unŭ vasŭ de lutŭ. O sântă măreţie! O pompă adevĕratŭ episcopală şi vrednică de un ministru al cruceĭ luĭ Christos! o privelişte de charitate şi de îndurare, de o mie de orĭ maĭ vrednică de respectul şi laudele popórelor, de cât fala deşértă a unuĭ luxŭ profanŭ! Biserica nu vĕ pretinde astăḑĭ Prea-Sânte ca să urmaţĭ în totul acestor Sânte modele; aceste marĭ esemple nu se potrivescŭ cu moravurile lumeĭ de astăḑĭ. Biserica vrea să vĕ arate numaĭ că ea nu perdea nimică din măreţia sa prin simplitatea şi frugalitatea ilustrilor seĭ păstorĭ; şi că vrednicia Episcopuluĭ n'a fostŭ privită cu maĭ mult respect şi cu maĭ mare veneraţie, decât atuncea când strălucia numaĭ prin dreptatea, umilitatea şi sărăcia evangelică a celor învestiţĭ cu ea. Aduţĭ aminte Preasânte de părintele (1) şi predicesorul vostru, vrednicul de tótă memoria *Meletie Istrati*. Prin ce ş'a atras Elŭ respectul şi dragostea poporuluĭ? Prea sânţia vóstră sciţĭ maĭ bine de cât orĭ-care dintre noĭ. Meletie Istrati n'a trăit numaĭ pentru sine, elŭ a trăit pentru

---

Preasânţitul Iosif a fost multŭ timpŭ Archidiacon al Episcopuluĭ Meletie Istrati, şi era iubitŭ de acelŭ demnŭ bărbatŭ, întocmaĭ cum iubeşce tata pre copilul seŭ, şi acésta pentru meritele sale bisericeşcĭ excepţionale. *Nota redacţieĭ.*

poporŭ, pe care în tóte ḑilele 'lŭ mângâea şi miluia; a trăit pentru Biserică, pe care a sciut să o înfrumuseţeze nu numaĭ prin presenţa sa respectabilă, dar şi prin dărnicia sa; a trăit şi pentru şcolĭ, şi le a iubitŭ din tótă inima sa. Şi până astăḑĭ a rĕmas în gurile şi inimile clericilor şi a Profesorilor seminariuluĭ numele cel mare a luĭ Meletie Istrati. Şi astăḑĭ copiiĭ pomenescŭ dărnicia, blândeţa şi bunătatea cu care acel părinte se presenta în mijlocul lor. Şi astăḑĭ profesoriĭ seminariştĭ vorbescŭ de compogorămêntul şi afabilitatea cu care acel protector al muselor întra prin casele lor.

Biserica şi poporul acesteĭ Eparchiĭ, Preasânte, nu pretindŭ din partea vóstră maĭ multŭ, decât ca să imitaţĭ pe bunul vostru părinte! Şi ţerêna luĭ Meletie Istrati va treseri atuncea de bucurie! Clerul în genere a acesteĭ Eparchiĭ, aştéptă dela voĭ radicarea demnităţeĭ şi a autorităţeĭ sale morale. Preuţimea de mirŭ maĭ-cu-samă este fórte însĕtată de a vedea în voĭ unŭ puternicŭ şi energicŭ intermediator pe lângă înaltul guvernŭ a îmbunătăţireĭ posiţieĭ sale materiale (1). Eştĭ fiul durereĭ, eştĭ fiul suferinţelor. Să-ţĭ aducĭ aminte Prea-sânţite că aĭ unŭ tată, servitoriŭ altariuluĭ în calitate de preutŭ de mirŭ, condiţie ce se póte ḑice că a devenit sinonimă cu *săracŭ* şi *nevoéşŭ!* Pentru ca să vĕ créscă şi să vĕ vadă aceea ce sunteţĭ, câte sudorĭ a trebuitŭ să verse şi chiar lacrimĭ! Şi astăḑĭ, câtă mângâere pentru

(1) Éca scopul pentru care publicămŭ acest Discursŭ: Publicul cetitoriŭ, nepărtinitoriŭ, sĕ judece între monachismŭ şi monacho-fagiĭ timpuluĭ present. Vaḑă maĭ ales preuţiĭ de mir limbagiul ce se ţinea în favórea lor, de unŭ monachŭ, cu 18 anĭ în urmă, pe când niciĭ unul din aĭ lor nu daduse încă nicĭ semnŭ de mişcare,

bietul bĕtrânŭ, vĕḑênd că sînteţĭ chiămatŭ să fiţĭ capul şi protectorul clerului de mirŭ!

Puterea vóstră Pastorală, Prea-sânte, are a se întinde şi asupra şcólelor în genere, dar maĭ cu deosebire asupra seminariuluĭ. Aveţĭ aice, în Eparchia încredinţată diriguireĭ vóstre, un seminariŭ care a fost tot-deauna gelosŭ ca să-şĭ facă un nume. El a dat fructe destul de frumóse, şi închizăşlueşce şi maĭ mult pentru fondul spiritual şi moralŭ al cleruluĭ în parte şi al naţiuneĭ în genere, dacă o mână providenţială îl va face să se apropie şi maĭ bine de scopul pentru care este menitŭ! şi dacă o inimă îndurătóre va veni întru cât de puţinŭ în ajutoriulŭ tinerimeĭ sărace şi lipsită în totul de mijlócele materialĭ cu care să'şĭ pótă agonisi pânea spirituală. La un numĕrŭ de 124 şcolarĭ ce se educă în acest seminariŭ, ca să se găséscă 32 de orfanĭ, fără tată, fără mumă, fără nicĭ un adăpostŭ sub ceriul luĭ D-ḑeŭ, adunaţĭ dela tóte estremităţile Moldoveĭ, acésta credŭ Prea-sânţite, este dovada cea maĭ pipăită despre duĭoşia paternă cu carea se primeşce şi să educă aice sărăcimea doritóre de a se lumina. — Mijlócele însă, de care despunemŭ, sunt micĭ şi prea micĭ, în raport cu nevoile şi sarcinile ce avem de urnit. Eştĭ dintre fiiĭ săracilor Prea-sânte, sciĭ întru cât-va ce vrea să ḑică lipsa şĭ nevoea. Fiĭ dar protectorul şcolarilor săracĭ; fiĭ părintele seminariştilorŭ.

In fine, Prea-sânte, în tóte relaţiile vóstre cu păstoriţiĭ, Biserica vĕ rógă ca să vĕ conduceţĭ dupre marele principiĭ a luminatoriuluĭ şĭ mântuitoriuluĭ omenireĭ, şi ea o face acésta maĭ cu samă pentru că şcie ca ómeniĭ ceĭ marĭ sunt maĭ adese-orĭ rĕŭ influ-

enţaţĭ. Conduceţi-vĕ Prea-sânte în tóte trebile vóstre spiritualĭ maĭ cu samă de propria vóstră inimă, de nobilele sentimente cu care providenţa v'a înzestratŭ şi de esemplele ce aţĭ avutŭ în trecut. Atuncea veţĭ isbuti a face tot binele ce se cere dela Voĭ; atuncea posteritatea vĕ va păstra în memoria sa, atuncea şi Biserica mândră de Voĭ vĕ va dice : *Bine-cuvîntat fie cel ce a păstorit întru numele Domnuluĭ.*

Compusŭ şi pronunţatŭ de
**Archimandritul Innocentie Moisiu**
Directorele Seminariuluĭ din Huşĭ;
Astă-dĭ,
**Archiereul Innocentie M. Ploeşteanu**
Vicarŭ S-teĭ Mitropoliĭ a Ungro-Vlachieĭ

## Roma și biserica Românilor

(Urmare, vedĭ No. 8, anul VII).

Cine a cititŭ „*Istoria bisericeĭ Românilor*“ de fericitul Petru Maĭorŭ, va fi deplinŭ încredințatŭ despre starea decaḑuta a bisericeĭ române după unire și ḑespre persecuțiunile și conflictele sângeróse între Românĭ, ca consecințele uniuneĭ. În adevĕr, orĭ-cine cuteza ca sa ridice glasul în interesul ortodocsieĭ (neunireĭ) era persecutatŭ și maltratatu în modul cel maĭ barbarŭ, precum a fost călugărul Sofroniĕ, românŭ ardeleanŭ, preotul Ioan Molnar din Sadŭ și alțiĭ. Scârbitŭ de asemenea tractărĭ neumane poporul se revoltă în tóte părțile, în câtŭ treĭ regimente de ostașĭ, toțĭ românĭ unițĭ, se înființară anume pentru apărarea și susținerea uniuneĭ. 1) Unițiĭ și neunițiĭ se atăcaŭ și sfâșiaŭ uniĭ pre alțiĭ, ca douĕ tabere inimice, din care ceĭ dînteiŭ purtaŭ lupta de cucerire, ĭar ceĭ din urmă se aflaŭ în luptă de apĕrare.

Nu este însă scopul nostru, ca să înșirăm aci îndetailŭ aceste scene tragice din istoria nóstră națională, și dacă am espus câte-va întâmplărĭ în biserica română din secoliĭ trecuțĭ, am făcut'o acésta pentru că *cestiunea bisericeĭ române* se află pusă din noŭ în discuțiune. Și când se agitéză cestiunea bisericeĭ române, și se vorbeșce de viitoriul eĭ trebue să tragem sémă înteiŭ cu trecutul, căcĭ viitorul fară școla trecutuluĭ nu póte fi ridicatŭ pe base sigure.

Cestiunea bisericeĭ române, ḑicŭ e pusă din noŭ în discuțiune, în România și la noĭ, ĭar ca mijlocŭ de soluțiune se ingeréză Papismul pentru ambele părțĭ, cu deosebire că în România, acéstă ingerință să manifesta prin agențĭ strĕinĭ, ĭar la noĭ prin clerul bisericeĭ române unite; apoĭ în Româ-

1) Petru Maioru; „Istoria bisericeĭ Românilor“ pag. 114.

nia opiniunea publică, atât din punctul de vedere religiosŭ, câţ maĭ cu sémă din punctul de vedere politicŭ, se opune energicŭ contra tendinţelor de espansiune ale papismuluĭ între românĭ, pe când la noĭ clerul bisericeĭ unite predică uniunea cu Roma ca mijlocŭ infailibilŭ pentru salvarea şi conservarea naţionalităţiĭ române.

În sensul acesta apăru, nu de multŭ, o broşură, dela protopopul gr. cath. Ioan Marcu, din Satu-mare, remarcabilă în timpul presentŭ, atât pentru curajul autoruluĭ cât şi pentru vederile, cu carĭ apreţiază referinţele actuale ale bisericilor naţionale 1).

În broşura sa d. protopopŭ desvóltă idea pentru înfiinţarea uneĭ bisericĭ române, pentru toţĭ românĭĭ cu *ritŭ propriŭ românŭ*, cu *organisare hierachică proprie română şi cu dreptŭ bisericescŭ propriŭ românŭ.* Noĭ abstragemŭ aci dela partea religiósă a cestiuneĭ, despre o biserică proprie românéscă, cu altă constituţiune, de cât constituţiunea bisericeĭ orientale, cacĭ ast-felŭ de biserică nu ni putemŭ închipui pentru românĭ şi vom tracta cestiunea numaĭ din respectŭ naţionalŭ, precum şi D-lŭ protopopŭ se pare că o tractéza. Este însă fórte caracteristicŭ transacţiunea ce admite autorulŭ între înfiinţarea uneĭ *bisericĭ proprie române* şi supunerea eĭ Primatuluĭ papalŭ. Se vede că înfiinţarea uneĭ bisericĭ proprie românescĭ e vorbă gólă numaĭ şi adevěratŭ ţintă a autoruluĭ este apologia uniuneĭ bisericeĭ Românilorŭ cu Roma.

„Noĭ avemŭ de ales între dóuĕ bisericĭ, dice D. Protopopŭ Marcu, între biserica Romeĭ şi Constantinopoluluĭ. . . . . . . Biserica de Constantinopolŭ e grécă şi puterea ce-şĭ arógă e dela început a Romeĭ 2) ĭar biserica de Roma e romană 3). Verĭ şi ce relaţiune dară din partea nóstră cu biserica de Constantinopole ar fi fapta în contra romanităţiĭ nóstre, că prin asemenea procedură ne-am uni cu o putere, care e adversariă sângeluĭ nostru.“ Apoĭ continuă : „Precum dară originea

1) Noĭ n'am vědutŭ broşura acésta, dar cunóşcem cuprinsul eĭ din „Observatoriul“ din Sibiu Nr. 29 an. cur.

2) Nicĭ Patriarchuluĭ Romeĭ nicĭ celuĭ alŭ Constantinopoluluĭ nu s'a datŭ supremaţia în biserica creştină. Red.

3) Pentru românĭ este egal, dacă nu e românéscă. Red.

ni-o avemŭ dela Roma, aşa interesul nostru de viaţa reclamă a ne pune cu Roma în relaţiune, care are funtele vieţei, şi a căreĭ activitate se întinde peste tóte marginile pămêntuluĭ".

Motivele autoruluĭ pentru preferinţa jurisdicţiuneĭ papale asupra bisericeĭ române sunt fórte slabe, cacĭ daca póte prejudeca romanităţiĭ nóstre jurisdicţiunea Patriarchieĭ Constantinopoleĭ pe motivŭ că e grécă, atuncĭ tot aşa de prèjudiciósa póte fi pentru popórele neromanice jurisdicţiunea Patriarchieĭ din Roma, de unde ar urma, ca în interesul propriu naţionalu, tóte bisericele catolice ale popórelorŭ neromanice să curme legăturile cu Roma, şi să se constitue fie-care în patriarchie proprie naţionale orĭ ce ginte.

Şi noĭ am arătat că biserica Romeĭ n'a ocrotitu interesele naţionalităţiĭ române nicĭ după făcuta uniune, ci din contra ele fură desconsiderate şi violate din partea Scaunuluĭ papalŭ ca şi din partea adversarilorŭ politicĭ aĭ Românilorŭ. Starea bisericeĭ române după uniune ne dă probă nerecusabila în privinţa acésta, şi în parte chiar starea eĭ actuală. Tendinţele cleruluĭ unitŭ, cu fórte puţine escepţiunĭ, sunt îndreptate spre amalgarea bisericeĭ române cu biserica Romeĭ. Dar pe noĭ, care cunóscemŭ spiritulŭ în care se formézŭ clerulŭ bisericeĭ unite, aseminea tendinţe nu ne surprinde. Dela unĭ clerŭ formatŭ, cea maĭ mare parte în şcolĭ streine, în seminariile catolicilor, unde nu învaţă de cât scolasticismŭ şi dispreţŭ pentru instituţiunile bisericeĭ orientale, nicĭ nu se póte pretinde o consciinţă clară despre organismul bisericeĭ române, constituţiunea, cultulŭ şi disciplina eĭ orientală. Apoĭ că româniĭ îşĭ aŭ originea dela Roma şi pentru acésta interesulŭ lor de viéţa reclamă a se uni cu Roma, aceste sunt nisce frase tocite care naintea ómenilor serioşĭ nu aŭ nicĭ o valóre.

Româniĭ vorbindŭ în sensŭ politicŭ, fără osebire toţĭ sunt uniţĭ cu Roma, nu însă cu Roma Papilor, ci cu Roma Cesarilor, astădĭ a Italienilorŭ. Acésta este unirea de rassa, unirea de sânge, iar unirea de credinţă religiósă cu Roma Papilorŭ, abstracţie făcêndŭ dela partea dogmatică a cestiuneĭ, Româniĭ o respingŭ, kiar pentru că se opune tradiţiunilor şi instituţiunilor democratice ale bĕtrâneĭ Rome, atât de tolerantă, încât ea aşe-

ḑase în Panteon alăturea cu ḑeiĭ seı ḑeiĭ tutolor popórelor învinse, până când eĭ fură resturnaţĭ de acolo prin puterea evangelieĭ luı Christosu!

Multe, fórte multe am avé de reflectatŭ asupra t.imóseĭ broşure a D-luĭ protopopŭ I. Marcu, ne vom restrînge însă a cerceta aci teoria ce susţine, relativŭ la desvoltarea culturală şĭ progresulŭ intelectualu alŭ Românilorŭ, pre care Reverenţia sa le atribue ca unŭ meritŭ esclusivŭ alŭ uniuneĭ cu Roma. „Limba română, ḑice D. Protopopŭ, mii de anĭ a trăit la poporŭ, şi ea frumuseţa limbelorŭ, nu şi-a aflatŭ maestri, cari se o ridice la stare de cultură; după ce o parte din Românĭ aŭ devenitŭ în relaţiune cu Roma şi spiritulŭ latinităţiĭ a inspirat clerulŭ Românŭ, membriĭ acestuĭ clerŭ, şi primiĭ ceı educaţı la Roma, s'aŭ alesŭ măestri aceleia. Desvoltarea limbeĭ române e lucrarea spirituluĭ latinŭ, anume spirituluĭ de cultură alŭ bisericeĭ Romeĭ."

Se înţelege, fraseologiĭ ca acestea sunt potrivite a excita sentimentalismulŭ ómenilorŭ naivĭ şi a celorŭ necunoscătorĭ de istoria literatureı şi cultureĭ nóstre naţionale, dar ómeniĭ serioşĭ şi carı cunoscŭ barem în cât-va istoria cultureĭ şi literatureĭ Române vor fi genaţĭ de aseminea erorĭ divulgate cu intenţiunea de-a seduce opiniunea publică în profitulŭ propagandeĭ uniate.

Fără a ne atinge de gloria celorŭ treĭ apostolĭ aĭ cultureĭ naţionale, formaţĭ în Roma, Clain-Şincai Şi Maĭorŭ, cautā să reflectăm că acestĭ marĭ barbaţĭ aŭ traitŭ din norocire într'o epocă, când Româniĭ aveaŭ o literatură cultivată cu multă diligință maĭ bine de unŭ secolŭ şi jumătate. Era dar în geniulŭ poporuluĭ românŭ, ca limba şi cultura naţională să mérgă progresând, şi relativŭ cu starea de maĭ nainte să atingă punctulŭ maĭ înaltŭ de desvoltare prin zelulŭ şi activitatea mariloŭ literaţı Clain, Şincai şi Maĭorŭ, Insă a presenta desvoltarea cultureĭ şi literatureĭ naţionale ca unŭ productŭ exlusiv alŭ uniuneĭ cu Roma, acésta însemnéză a falsifica istoria, lucru de care singurŭ Şincaĭ s'ar scandalisa, când s'ar scula din mormêntŭ.

In adevĕrŭ, Clain, Şincai şi Maıorŭ n'aŭ făcut altă, decât

aŭ paşitŭ în urmele antecesorilorŭ lorŭ, Metropolitulu Dositeiŭ, desterulŭ manuatorŭ alu limbeĭ române, cronicarii Mironu şi Nicolaŭ Costinŭ, Dimitrie Cantemirŭ, Niculcea şi alţii din secolulŭ XVII Aceştia împreună cu contimporaniĭ lorŭ ni-a creatŭ limba naţională, ĭar Clain, Şincai şi Maĭorŭ au meritulu şi gloria de-a fi facut cercetările scienţifice spre a întari acestŭ clenodiu sacru pentru timpiĭ venitorĭ. Aşa dara se aduce cea maĭ mare insultă naţiuneĭ române, când cine-va revinda înfluinţa spirituluĭ latinităţiĭ în cultura naţională, ca unŭ depositŭ pentru Romaniĭ uniţĭ cu Roma, socotindu pe cei ortodoxĭ lipsiţĭ de acestŭ spiritŭ viu-facatorŭ; pentru ca spiritulŭ latinităţiĭ este vistieria comună a naţiuneĭ fâra privire la credinţele religióse. Decĭ trebue bine deosebitŭ spiritulŭ latinităţiĭ de cǎtră spiritulŭ bisericei de Roma, acestŭ din urma nu-lŭ contestăm conaţionalilorŭ clericĭ gr. cat. dar se băgam samă, că numaĭ respingând înfluinţa spirituluĭ bisericeĭ papale, şi primindŭ influinţa spirituluĭ curatŭ latinŭ, au pututu sa ajunga la Românĭ Clain, Şincai şi Maĭorŭ, acea ce sunt eĭ astădĭ!

In adevĕrŭ nime până acum dintre filologii nostri n'au aflat monumentele latinităţiĭ Românilorŭ nici în *Falsele Decretale* nicĭ în *Bulerialele Papilorŭ,* ci la autoriĭ romanĭ ca Varro, Quintilian, Aulus Gellius. Cicero şi alţiĭ, cu carĭ Roma Papilorŭ nu are nicĭ o legătură maĭ de aprópe ca noĭ Româniĭ. Şi aşa tocmaĭ din privirea cultureĭ şi civilisaţiuneĭ române, Româniĭ n'aŭ trebuinţă a se pune în relaţiunea cu biserica Romeĭ, ci cu *tradiţiunea latină.*

Să trecemŭ acum la cestiunea cea maĭ importanta privitóre la relaţiunea bisericeĭ Românilorŭ cu biserica Romeĭ, cestiunea *politică-socială.* Teologiĭ bisericeĭ unite, în generalŭ şi în deosebĭ D. Protopopŭ Marcu susţin nerevocabilŭ, că uniunea cu biserica Romeĭ este singurulŭ mijlocu pentru consolidarea şi fericirea, cât şi pentru conservarea existinţeĭ nóstre ca naţiune! „Prin relaţiunea (unirea) cu Roma asupririle Ruşilorŭ şi Grecilorŭ ar înceta îndată ca prin o putere maĭ înaltă“ dice D. Protopopŭ gr. catolicŭ. Iar pentru ca sa determine chiar şi pe Români din România pentru uniunea cu Roma şi

ruperea relaţiunilorŭ bisericeı ortodoxe române cu celelalte bisericı ortodoxe, onor. D. Protopopu Marcu descrie cu unu felu de patos pericolulŭ, ce resulta pentru Românı în genere din aseminea relaţiunĭ religióse ; „Românii din România se ţinŭ de biserica grécă ortodoxa, şi se bucura că biserica lorŭ, precum ḑicu, e autocefala. Insa Ruşi totŭ pe terenulŭ bisericeĭ grecescı ortodoxe apasa pe Românii din Basarabia, precum Grecii pe ceĭ din părţile Turcieĭ, şi dacă le va succede, anume la Ruşĭ, a desmosceni pe Româniĭ din Basarabia de românitatea lorŭ, cine póte nega ca acelŭ procesŭ de nimicire nu-lŭ vor întinde totŭ pe acelŭ terenŭ şi la Româniĭ din România şi din alte părţĭ? Pâna când dară ritulŭ ne remâne grecescŭ, de şi tradusŭ pe românie, grecescı şi tóte instituţiunile bisericescĭ, suntem ameninţaţĭ în însaşĭ existinţa nóstra, şi biserica românĭ nu e alta decât unŭ ramŭ sterpŭ pe arborele nefructiferŭ alŭ bisericeĭ grecescĭ."

In citatulŭ acesta sunt remarcabile cuvintele, carı tradéza pe faţa tendinţa clerului unitŭ de a abroga înca şi cultulŭ şi disciplina bisericeĭ orientale, când ómeniĭ de bună credinţa asigura că biserica unită ţine strictŭ la obiceĭurile şi disciplina bisericeĭ orientale, moştenite dela biserica ortodoxa de care s'a desbinatu. Iar afirmaţiunea că unirea cu Roma este singurulŭ mijlocŭ pentru consolidarea şi conservarea existinţeĭ naţionale a poporuluĭ românŭ, maĭ cu samă astaḑĭ în secolulŭ nóuĕ-spre-ḑece trece ca paradoxŭ! Şi este de miratŭ cum zeloşiĭ apostolĭ aĭ uniuneĭ, nu vĕdŭ pericolulŭ pentru Românĭ aĭurea, de cât în comuniunea lorŭ cu bisericile ortodoxe ale orientuluĭ, ba este kiar ridiculŭ, când dênşiĭ vorbescŭ de desnaţionalisarea şi absorbirea elementuluĭ românŭ prin elementulŭ grecŭ, şi credŭ că Româniĭ o naţiune compactă de 8 milióne, potu fi desnaţionalisaţĭ prin Grecii, carĭ constitue o populaţiune abia de 2 milióne! Nicĭ vorba, abusurĭ potŭ să faça şi Patriachiĭ Constantinopoluluĭ, precum este sciutŭ ca aŭ facut şi Patriarchiĭ Romeı, dar cu tóte acestea în biserica orientala nicĭ o limba, nicĭ chiar cea elina nu este dogmatisata ca limba exlusiv bisericésca, precum este în biserica Romeĭ limba latina.

Cu totulŭ alt-cum sta cestiunea în respectul mareluĭ imperiu

rusescĭ. De aci póte veni, în adevĕrŭ, pericolulŭ asupra Românilorŭ, însa cine garantéza ca asemene pericolŭ nu póte urma şi în casulŭ când Românii ar fi în relatiunĭ cu Roma Papilorŭ? Ba, dupre noĭ, invasiunea slavismuluĭ în ţĕrile române ar fi numaĭ consecinţa inevitabilă a uniunei cu Roma. Esemplu viu este Polonia! Nefericita ţéră cădu victima Papilorŭ şi sateliţilorŭ sei! caci trecând o parte din ortodoxii Poloniei la uniunea cu Roma, Curia papală face din Polonia unŭ centru alŭ propagandeĭ pentru orientŭ în genere şi în specialŭ pentru Rusia.

De aci persecuţiunile contra ortodoxilorŭ, eschiderea lorŭ dela orĭ-ce soĭŭ de oficii şi beneficiĭ, luarea bisericilorŭ şi averilorŭ lorŭ şi transpunerea acestorŭ averĭ în proprietatea catolicilorŭ. Persecuţiunea ortodoxieĭ şi neîntreruptulŭ eĭ strigătŭ de ajutoriŭ se continuă până provocă pe Rusia ca se vina întru ajutoriu nenorociţilorŭ împilaţĭ. Şfîrşitulŭ a fost totala împarţire şi nimicirea Regatuluĭ Polonieĭ. Şi, ca şi cum nenorocitulŭ poporŭ Polonŭ n'ar fi espiatŭ din destulŭ cu sângele seŭ pĕcatulŭ încredereĭ sale órbe în şarlatania papală : cupa amărăciunilorŭ o bea până în fundŭ în timpulŭ ce se succedéză. Elŭ o bea pentru că remâne în continŭ orbŭ şi se lasa a fi condusŭ de aceia, carĭ l'aŭ dusŭ la perire. Revoluţiunile ce se înscenéză nu sunt de cât fĕtulŭ preoţimeĭ papale, carea fanatiséză pe aristocraţie şi poporŭ. Şi, sutele de miĭ, ce cadŭ jertfa intrigelorŭ nesocotite ale acesteĭ preoţimĭ egoiste, încă nicĭ astăḑĭ n'aŭ ajunsŭ să capaciteze pe Polonĭ despre binele, ce le-a venitŭ şi încă le maĭ póte veni dela Roma Papilorŭ."1)

Esemplulŭ Polonieĭ, ḑicemŭ şi noi cu onorabilulŭ autorŭ citatŭ, ar trebui se fie unŭ pedagogŭ pentru tóte statele şi naţiunile, în speeie pentru Româniĭ din Austro-Ungaria, carĭ în istoria uniuneĭ polone potŭ uşorŭ găsi istoria uniunei române.

Dar ca să nu avem causa d'a aduce sórtea trista a Poloniei ca învĕţatură pentru Românii în privirea politiceĭ loru religióse, istoria de o sută opt-ḑecĭ de anĭ, a uniuneĭ române din Transilvania, ar trebui sa ni presente tóte probele şi garanţia

1) Simeon Popescu : „Desvoltarea Primatuluĭ papalŭ" pag. 138 — 151.

desvoltărei şi prosperităţii politice-naţionale a Româniloru prin relaţiunile lorŭ cu Roma. Ci uniunea, afară de unele folóse. pe terenulŭ culturalŭ, ea nu aduse nicĭ o îmbunataţire în sórtea politica a Românilorŭ. Din contra, vedem ierarchia bisericeĭ unite lucrând adese-orĭ în direcţiune anti-naţionala Papiu Ilarian ne spune în Istoria sa, că în curtea Episcopuluĭ Lemény, care la mórtea Episcopuluĭ Bobŭ (1830) a ţinut predică ungurescă în biserica Episcopieĭ din Blaşŭ, nu se vorbia alta limbă decât cea ungurescă. Ba, acestŭ Episcopu a mersŭ aşa departe cu tendinţele sale de desnaţionalisare, în cât însuşĭ a cerut dela guvernulu Transilvanŭ voĭa de-a traduce cărţile liturgice românescĭ în limba maghiară.

Să lasăm însă, ca acéstă stare de decadinţă a simţimîntului naţionalŭ la clerulŭ înaltŭ alŭ bisericeĭ unite, se ni-o descrie fericitutŭ *P. Ilarian*: „Limba ungurescă începuse a se întroduce chiar şi în administraţiunea cea interna a bisericei românescĭ. Episcopul Leményi pe la an. 1841 a cerutŭ voĭe dela guvernul transilvanŭ, de a tipări în limba ungurésca nisce cărţĭ liturgice românesci traduse în unguresce de unŭ preotŭ românŭ dintre Secui, care nedobândindu-o dela guvernulŭ ce-ĭ dede rĕspunsu, că guvernulŭ nu se amesteca în riturile bisericescĭ, Episcopulŭ se întórsă cu rugămintea sa cătra Archiepiscopulŭ bisericeĭ unguresci din Strigoniu, care nesciind, că preoţiĭ şi poporulŭ românŭ de sute de anĭ se rógă şi cântă în limba naţională, îlŭ întrebă : „cu ce dreptŭ se servescŭ Româniĭ cu limba românéscă în cele Dumnedeescĭ? (quo jure utuntur Valachi în sacris linqua valachica?) aşa necăpatând voia de nicăirĭ fu silitŭ a lăsa lucrulŭ într'atâta 1). unu lucrŭ! de care şi însuşĭ Rakóczy, când s'ar scula din morţĭ, s'ar mira, cum s'aŭ schimbatŭ timpurile, de acum cere voĭă dela Ungurĭ Episcopulŭ Românilorŭ a traduce cărţile bisericescĭ în unguriă, când înainte cu 200 de anĭ Ungurii îĭ facuse pe Românĭ a-şĭ traduce liturgia în limba naţională." 2)

1) Ce dicŭ confraţiĭ dela „Fóia bisericéscă" din Blaşŭ : cum se potrivesce faptulŭ acesta cu tradiţiunile naţionale ale Capilorŭ bisericeĭ unite? Aut.

2) A. Pápiu Ilarian; „Istoria Românilorŭ" pag. 122—125.

Evidentŭ că periclitarea limbeĭ şi existinţeĭ naţionale a Româniloru póte se vină nu atât din comuniunea religiósă cu Grecĭĭ şi Ruşı ortodoxĭ, cât maĭ cu samă din comuniunea religiósă cu Roma papală, ale careĭ tendinţe, sunt de a contopi tóte popórele într'o turmă cosmopolita, sub unŭ şefŭ politicŭ-bisericescŭ, Papa. In adevĕrŭ istoria cât şi actualitatea probéză că polilitica Papilorŭ nu a fost d'a întemeia ci numaı a distruge îndependinţa şi existinţa statelorŭ naţionale! Exemplulŭ avem în lupta pentru îndependinţa naţionale între Fenieniĭ irlandezĭ şi între guvernulŭ britanicŭ. Acésta dădu însă Pontificeluĭ Leone XIII a se amesteca în afacerea şi a desaproba atitudinea Irlandezilorŭ, oprindŭ într'unĭ modŭ formalu preoţilorŭ orĭ-ce amestecŭ în causa naţională a poporuluĭ. Urmarea a fost ca poporulŭ irlandesŭ şi clerulŭ seŭ, pătrunsŭ maĭ multŭ de simţimîntulŭ naţionalŭ de câtŭ de supunerea către Papa, nu luă nicĭ într'o socotinţă ordinulŭ Curieĭ papale, declarând solemnŭ că eĭ *„primescŭ numaĭ religia nu însă şi politica Romeĭ,* „şi ca“*Papa este capulŭ bisericeĭ catolice ĭar Parnell este capulŭ bisericeĭ politice.*“

Biserica Româniloru dar, tocmaı pe consideraţiunı şi motive politice nu trebue să caute radimulŭ în subordinarea sa bisericeĭ papale, ci în confederaţiunea bisericilorŭ naţionale ale resărituluĭ. Biserica de Orientŭ, credinciósă principiilorŭ divine de armonie şi fraţietate a popórelorŭ constituindu-se prin canónele sale într'o societatea federativă, acordă tuturorŭ naţionalităţilorŭ dreptulŭ d'a avé bisericĭ naţionale şi independente în totŭ ce privesce administraţiunea şi disciplina lorŭ şi numaĭ în ce privesce legislatura lorŭ le chiamă la unŭ comunŭ acordŭ, în sinódele ecumenice.

Uniĭ Românĭ însă ignoranţĭ de constituţiunea fraternitaţiĭ ce a pooclamatŭ Iisus Christosŭ pe Golgota voĭescŭ a imita principiile anti-naţionale, anti-creştine sub nisce frumóse pretexe de naţionalitate, pentru a se mânca şi demica între sine în paguba naţiuneĭ şi în folosulŭ inimicilorŭ! Acestia uitând că marirea luĭ Stefan şi a luĭ Mihaiŭ era basată pe ortodoxie pe solidaritatea cu tóte popórele ortodoxe ale Orientu-

luĭ, declară resbelŭ neîmpăcatŭ politiceĭ strabune a luĭ Stefan celŭ Mare. Lór le trebue, după cum ḑice Prea-sânţitulŭ Filaret Scriban, noŭ calenḑarŭ românŭ, nouă biserică română, noua religiune română, noĭ Moisi fară Sinaı, noĭ Christoşĭ fară Golgota, tinḑînd astfelŭ a rupe biserica română dela federaţiunea religiósă cu bisericile naţionale din Orientŭ şi a face din România în locŭ de Piemontulŭ Orientuluĭ, o nouă Polonie!

Româniĭ ceĭ cu bunŭ simţŭ vor respinge şi vor combate cu energiă asemenea tendinţe periculóse. Biserica română fiinţéză de-o-dată cu naţiunea română, nu are trebuinţă a fi din noŭ înfiinţata şi ca biserică ortodoxă ea este naţională şi îndependenta în România cât şi in Austro-Ungaria. In Patriarchia Constantinopoleĭ bisericile naţionale ale Orientuluĭ recunoscŭ numaĭ unu centru moralŭ alŭ ortodoxieĭ. In urmare, Româniĭ respingŭ de-o-potrivă orĭ-ce ingerinţă şi jurisdicţiune străină în afacerile bisericeĭ lorŭ, şi vor respinge maĭ cu sama împunerea jurisdicţiuneı unuĭ şefŭ de dreptŭ divinŭ şi cu pretenţiunea de representante infailibilŭ a tótă biserica. Vieţuind însă în Orientulu ortodoxŭ, Româniĭ trebue a vieţui dupre moravurile ortodoxilorŭ, conform proverbuluĭ înţeleptu a vechilorŭ Romanĭ ; *Si Roma viveris, romano vivito more!*

**V. Mangra.**

# Legea organică a Bisericeĭ Bulgare

(Urmare vedĭ No. 5 anul VI -lea p. 300).

a) Să îndeplinéscă cu sânţenie credul religiuneĭ precum şi serviciele eĭ, şi îndatoririle ce decurgŭ din presenta lege;

b) Să trăiască esemplar şi nereproşabil, purtarea sa să fie demnă şi plină de bunătate chreşcinéscă, către toţĭ precum se cuvine unuĭ Archiereŭ;

c) Să pădéscă şi să apere religiunea credincioşilor;

d) Să păstrede tradiţiunile bisericeşcĭ şi a monastirilor, precum bine-facerile şi slava bisericilor şi a monastirilor;

e) Să inspectede pe anŭ odată oraşele principale ale Eparchieĭ şi satele pe cât acesta va fi cu putinţă pentru a studia de aprópe tóte nevoile şi tóte trebuinţele ce acestea vor putea avea, înlesnind în modul acesta tóte soluţiunile şi punênd ast-fel ordinea la bisericĭ, acolo unde acesta va cere trebuinţă; aceste inspecţiunĭ se vor îndeplini pentru Exarchul şi Archiereĭ sinodalĭ de locŏ-ţiitoriĭ sĕĭ;

f) Să instruede şi să cultive maĭ cu deosebire în bisericĭ enoriale pe preoţĭ şĭ mirenĭ pentru mântuirea sufletuluĭ, să propoveduéscă morala şi să fie credincioşĭ Statuluĭ;

g) Să consiliéde pe chreşcinĭ în comunele Eparchiale, pentru organidarea şcólelor şi pentru ca să deprindă a trămite copiĭ lor la învăţĕtură, maĭ cu sémă bisericéscă şi miréna;

h) Să pedepséscă bisericesce pe toţĭ păcătoşi afară numaĭ dacă acéstă pedépsă se va pronunţa în formă de către consiliul Eparchial şi

i) Pe fie-care an se va face un raport către Sf. Sinod, pentru constatarea hramurilor (1) Eparchiale, pentru starea

(1) Bisericelor.

morală și materială a preoților, pentru învățĕmêntul comun religios, pentru respândirea religiuneĭ chreștine, pentru morala în genere a preoților.

Art. 73. Pentru afacerile curat Eclesiastice, Exarchul fără pĕrerea Sf. Sinodŭ, și Archiereĭ fără părerea consiliuluĭ Eparchial, n'aŭ drept să hotărască saŭ să îndeplinéscă nimică; și vice-versa, Sinodul fără părerea Președinteluĭ sĕŭ — Exarchul saŭ loc-țiitorul sĕŭ, consiliul Eparchial fără părerea Archiereuluĭ saŭ loc-țiitoruluĭ sĕŭ, nu potŭ să hotăréscă saŭ să îndeplinéscă nimică; sub aceste condițiunĭ puterea esecutivă aparține Exarchuluĭ în Exarchatŭ și Archiereilor în Eparchiĭ; când însă se va ivi trebuință de ajutorul autorităților civile pentru esecutarea sentințelor date de consiliul Eparchial, atuncĭ dupe cererea Mitropolituluĭ autoritățile civile vor da concursul lor.

Pentru afacerile care nu suntŭ de resortul eclesiasticŭ în Eparchiele Principatuluĭ, Ministerul Cultelor, îndată ce se va pune presenta lege în aplicațiune, va comunica acesta Exarchuluĭ, și vice-versa, Exarchul cu aplicațiunea presenteĭ legĭ va comunica Ministeruluĭ Cultelor, pentru tóte afacerile eclesiastice.

Art. 74. In ședințele Sinoduluĭ și în bisericĭ, Mitropolițĭ staŭ înaintea Episcopilor și între Mitropolițĭ și Episcopĭ staŭ înainte aceĭ carĭ aŭ vechime hirotonieĭ; când însĕ suntŭ toțĭ egalĭ prin rangŭ și prin hierotonisire, atuncĭ staŭ înainte ceĭ maĭ bătrânĭ dupe vêrstă. Acéstă ordine se va păzi în ședințele Sinoduluĭ și în Conciliurile Eparchiale.

Art. 75. Președintele Sinoduluĭ conduce ședințele cu multă politeță și fără părtinire, apăre ordinea și interḑice orĭ-ce ne-orânduială, fiindŭ obligatŭ și dênsul a păḑi ordinea și buna-cuviință.

Acelașĭ ordin se va păḑi pentru președintele și membri Consilielor Eparchiale.

Art. 76. Membri Sinoduluĭ, precum Membri Consilielor Eparchiale, suntŭ ținuțĭ a respecta pe președintele lor, dând ascultare ordinelor luĭ, avênd o conduită exem-

plară în ședințele publice cât și în publicŭ, a nu atinge demnitatea președinteluï și a colegilor sĕï.

Art. 77. (87) In cas de abatere a Membrilor (Art. 73—75). Președintele dupe ce va consilia pe acela în ședință și dacă consiliul va fi fară resultatŭ póte dupĕ consultul cu ceï-l'alțï membri să 'ï aplice o pedépsă disciplinară.

Art. 78. Dacă președintele S. Sinodŭ s'ar abate dela dispozițiunile art. 73—75 saŭ dela lege, membri S. Sinodŭ pentru prima óră 'ï-vor face observațiunile lor respectóse pentru îndreptare, dacă însĕ Președintele nu ar voi a le da ascultare, atuncï vor comunica acésta membrilor Consiliuluï Exarchal, precum și Ministeriuluï Cultelor, care, fie-care din partele vor întrebuința influențele lor spre reconciliarea părților.

Acelașï modŭ se va întrebuința pentru abaterï președinteluï și membrilor consiliuluï Exarchal; dacă procedarea de maï sus ar remêne fără resultatŭ, atuncï vor face apel la Membri S. Sinodŭ pentru împăciure.

Aceeașï procedură se va întrebuința pentru președintele și Membri consiliuluï Eparchial; dacă dupe stăruința ambelor corpurï intrunite nu s'ar ajunge la nicï unŭ resultatŭ, Președintele cere ultima părere a Ministeruluï Cultelor, formândŭ pentru acésta unŭ protocol, inaintândul insoțitŭ de o suplică către Inalta Pórtă dela care se aștéptă suspendarea daŭ distituirea a Exarculuï.

Art. 79. Aceașï aplicațiune a art. de maï sus se va face și în materie corecțională pentru fie-care Archiereŭ; Președintele al Consiliuluï Eparchial în cas de nereușită va face unŭ protocol pe care 'l va înainta Exarchuluï și Ministeriuluï Cultelor care vor da soluțiunea definitivă acestor neînțelegerï.

Art. 80. (90) Exarchul împreună cu St. Sinodŭ, și cu Consiliul sĕŭ Exarchal, hotărăște în unanimitate séŭ cu majoritate de voturï asupra tutulor cestiunelor; în casul de paritate de voturï votuľ președinteluï va determina majoritatea.

Asemenea fie-care Archiereŭ cu consiliul sĕŭ hotărăşce asupra tuturor cestiunilor.

Art. 81. (91) In fie-care şedinţă, procese verbale se vor scrie de către scriitor, unde se vor arăta părerile fie-căruï membru, şi se vor citi tot-d'a-una la începutul viitóreï şedinţe, în urmă se va trece în condică sub-scriindu-se de preşedintele şi de toţï membri care aŭ luatŭ parte la şedinţă.

Copie dupĕ decisiunï întărite cu semnătura secretaruluï şi sigilate cu sigiliul Consiliuluï St. Sinodŭ se vor trămite Archiereuluï competinte, saŭ Exarchuluï, care sunt datorï a le pune în esecutare fără scusă, opunere séŭ întârḑiere.

Art. 82. Fără o prealabilă autorisaţiune a St. Sinodŭ şi a Ministeriuluï Cultelor, Archiereï nu se pot transporta la reşedinţa Exarchuluï, şi chiar când acésta autorisaţiune li se va acorda, le este interḑis de a visita personagele influente.

Asemenea nu vor putea pleca în alte Eparchiï fără autorisaţiunea Archiereuluï Eparchial; aceste tóte suntŭ interḑise sub pedepse disciplinare şi bisericescï.

## CAPITOLUL II.

*Sub derigerea şi jurisdicţiunea St. Sinodŭ în genere incombă :*

Art. 83. (93) a) Dogmele religióse şi drépta eï învĕţătură;

b) Indeplinirea datorielor cleruluï înalt şi subaltern;

c) Invĕţămêntul religiosŭ al poporuluï fără nicï unŭ prejudiciŭ către Statŭ şi legï:

d) Supunerea cleruluï subaltern cătrĕ superioriï sĕï, purtarea bine-voitóre a superiorilor cătrĕ inferiorï.

e) Esaminarea spirituală şi hierotonisirea acelora care aŭ se devină preoţï séŭ archiereï;

f) Indeplinirea religiuneï şi datorieï bisericescï care decurgŭ din dogme, prescripţiunï dogmaticï şi legeï bisericescï, şi

g) Pentru Târnosirea a hramurilor Sânte.

Art. 84. St. Sinodŭ este asemenea dator ;

a) A îngriji instituțiunele de invĕțămêntŭ pentru clerŭ, asemenea St. Sinodŭ va veghia asupra acelor care se consacră tipărireĭ Cărților Bisericescĭ.

b) A păzi strictŭ în Exarchat, dogmele care le recunósce Biserica Orthodoxă; dacă s'ar întâmpla ca cine-va ar voi să turbure Biserica în Exarchatŭ, cu principie subversive fie aceste orale séŭ înscrisŭ, cu proselitismŭ saŭ alt-felŭ, Sinodul va pune capĕtŭ acestor încercărĭ prin autoritățile civile;

c) St. Scriptură, Liturghia, cărțile tratândŭ de dogmele bisericescĭ, în fine tóte cărțile relative la usul bisericescŭ și religiuneĭ suntŭ supuse la aprobarea St. Sinodŭ;

d) Compunerea programelor institutelor clericale precum derigerea și jurisdicțiunea lor, numirea rectorilor și profesorilor se va face de St. Sinodŭ, în unire cu Ministeriul Cultelor și al Instrucțiuneĭ Publice; (observație) pentru acésta se va face unŭ osebitŭ regulament.

e) St. Sinodŭ supraveghéză, și păzesce a se îndeplini strictŭ regulamentele și slujbele bisericescĭ și a mônăstirilor, împodobirea bisericelor, acea a odejdelor, îmbrăcămintele preoților. Elŭ veghiadă ca dênșiĭ să nu umble din satŭ în satŭ cerșindŭ milă, și să nu se amestice în afacerile civile și bisericescĭ afara de acelea care le impune datoria.

f) St. Sinodŭ cercetédă și hotărăsce definitiv tóte pricinele eclesiastice și acele relative la matrimoniele cleruluĭ pronunțândŭ despărțirea de corpŭ.

Art 85. Circulările emise de Exarchŭ în exercițiul funcțiunilor séle vor fi împărțite poporuluĭ în unire cu guvernul Princiar.

Art. 86. (97) St. Sinodŭ și Exarchul nu vor putea sub nicĭ unŭ motivŭ și sub nicĭ o formă se céră în Principatŭ, ajutóre băneștĭ, fie aceste cererĭ inscrise séŭ verbale, fără o prealabilă înțelegere cu Ministeriul Cultelor, și

## CAPITOLUL III.

Art. 87. Guvernul Princiar nu póte chiema nicĭ unŭ membru al cleruluĭ la nicĭ o funcțiune fără prealabila in-

țelegere cu Archiereul local, décă acel membru depinde de Eparchia sa, în casŭ contrariŭ, va cere consimțimêntul autorităților eclesiastice superióre.

## CAPITOLUL IV.

*Despre judecarea Archiereilor și a altor persóne.*

Art. 88. Pentru delicte corecționale clericale și abaterĭ bisericescĭ archiereĭ și tot clerul se vor judeca în prima instanța de Mitropolitul respectivŭ, împreună cu consiliul spiritual al Eparchieĭ; în a doua instanță, precum în ultima și în casațiune se vòr judeca și uniĭ și alțiĭ de St. Sinodŭ.

Art. 89. Pentru afacerile civile și procese archieriĭ precum și totŭ clerul se vor reclama înaintea autorităților judeciare civile ale Principatuluĭ.

Art. 90. (102) Se vor pedepsi cu următórele pedepse toțĭ eclesiasticĭ a cărora vină se va dovedi ;

a) Cu suspendarea din orĭ-ce funcțiune eclesiastică, cu perderea séŭ fără perderea dreptuluĭ veniturilor eclesiasticĭ pe timpŭ mărginitŭ.

b) Detențiunea în Monastire séŭ într'unŭ altŭ stabiliment menitŭ pentru clerŭ;

c) Cu plata îndoită a sumeĭ pe care s'ar fi doveditŭ că ar fi luatŭ contra regulamentuluĭ esistente, séŭ contra legeĭ civile și legeĭ de față, din care, jumĕtate se va întórce aceluia dela care s'a luatŭ, iéră cea-l'altă jumĕtate se va vĕrsa în casa Eparchială unde saŭ osenditŭ;

d) Cu afurisenia personală, interdicerea bisericéscă prevĕdută de regulamentul penal clerical;

e) Cu depunerea în casurĭ prevĕdute și în modul indicat de regulamentul clerical, și

f) Cu suspendarea funcțiuneĭ fără depunere.

Art. 91. Sentințele cu care se (face) suspendarea din funcțiune cu séŭ fără destituire a Mitropolituluĭ, Episcopuluĭ, séŭ a altuia se va putea pronunța pentru unul séŭ maĭ multe din aceste patru puncte de culpabilitate;

a) Décă s'ar fi lucratŭ contra stăreĭ actuale a legeĭ bise-

ricescĭ séŭ contra legilor a ţĕreĭ afară de pedepsele care se înfligĕ de lege pentru asemenea fapte.

b) Dacă s'a făcutŭ conspiraţiunĭ, dacă s'a făcut în publicŭ saŭ în secretŭ vre un actŭ care tinde să dobóre saŭ sĕ nimicéscă Exarcatul Bulgar, saŭ sĕ se fi încercatŭ de a supune acea saŭ vre o altă eparhie la o biserică streină.

c) Daca s'a făcutŭ saŭ s'a încercatŭ sĕ se ridice în contra legeĭ de faţă, pentru simple transgresiunĭ nu se va suspenda din funcţiune, ci se va pedepsi proporţional. Asemenea şi civilĭ care vor fi în serviciul Exarcatuluĭ daca vor comite unele din faptele citate maĭ sus vor fi goniţĭ din slujbă şi se vor preda autorităţilor civile pentru a fi judecaţĭ şi în fine.

d) Dacă prin o conduită în contra regulamentelor bisericeştĭ şi in contra legilor ţĕreĭ, s'a provocatŭ scandalul şi aŭ atrasŭ asupră'ĭ nemulţumirea obştéscă.

Art. 92. (104) Dacă pentru asemenea abaterĭ ar urma ca osânditul afară de pedépsa bisericéscă să fie osânditŭ şi de tribunale, în ast-felŭ de casurĭ înainte va espia pedépsa bisericéscă şi în urmă cea civilă.

Art. 93. (105) Inainte de a se judeca şi osândi vinovatul, autoritatea bisericéscă este datóre a'ĭ da consiliele părintescĭ pentru îndreptarea luĭ.

In orĭ-ce cas nu este permis aceleĭ autorităţĭ de a libera pe prevenitul fără judecare.

Art. 94. (106) Sentinţele prin care se destitue arhiereiĭ saŭ se suspendă din funcţiunĭ fără descărcare nu se vor esecută pînă cândŭ nu se va asculta pîrâtul şi că acéstă sentinţă va rĕmânea definitivă.

## PARTEA III.

## Despre veniturĭ şi cheltuelĭ.

Art. 95. (107) Veniturile archiereilor eparhialĭ precum şi a Exarculuĭ sunt nominale şi determinate de lege.

Art. 96. (108) Numaĭ acele veniturĭ asupra cărora aŭ

dreptŭ sĕ céră și sĕ ea numițĭ archiereĭ, abrogându-se tóte cele-alte veniturĭ care aŭ esistatŭ din usŭ, precum fllotemia, voința simpatică etc. etc. Se stabilește legalŭ cum urméză.

a) Pentru o liturghie afară de cele legale cum se menționésă maĭ la vale leĭ 10.

b) Pentru sânțirea apeĭ dupe chemare, afară de acele legale cum este bobotéza leĭ . , 4.

Pentru parastasurĭ leĭ . . . 4.

Pentru cununie (chemațĭ) leĭ. 10.

Pentru înmormîntărĭ leĭ . . 10.

Art. 97. (109) Orĭ unde se va găsi archiereul este dator a sluji cu darul, liturghiea la sărbătorile cum urmédă: Nașcerea Domnuluĭ, Bobotéza, Buna-Vestire, Invierea Domnuluĭ, S-țiĭ Apostolĭ Petru și Pavelŭ, Adormirea, 19 Februariŭ, 1 Marte—reposarea sufletuluĭ Țaruluĭ liberator, pentru biserica locală, Sf. Chiril și Metodiea, dioa înființări biserici bulgare și tóte cele-alte sĕrbătorĭ naționale desemnate de legile bulgară.

Art. 98. (111) Dacă vre unul din archiereĭ va cere saŭ va lua maĭ mult din drepturile sale prevĕdute la art. 96, nu numaĭ că se va obliga aĭ întórce suma îndoită, dar se va pedepsi și dupe lege, afară daca va dovedi că acela i-aŭ datŭ de bună voe.

Art. 99. Archiereiĭ eparchielor în principatŭ priimescŭ léfa anuală prevĕdută în bugetŭ.

Art. 100. Din aceste apuntamente arhierei suntŭ datorĭ a acoperi cheltuelile de voéjiŭ ce aŭ a face în eparhiele lor conform art. (82) 72.

Guvernul princiar va plăti anual o sumă óre-care Exarcatuluĭ potrivit cu numĕrul cununielor sĕvêrșite în eparchiele principatuluĭ, socotindu-se 40 centime de fie-care cununie.

Cheltuelile consilielor Eparchiale precum loc-țiitoriĭ archiereilor se vor plăti precum se prevede în osebitŭ regulamentŭ alăturatŭ în legea de față.

Art. 101. (116 . . . 117 118) Archierei în principatŭ, precum

toțĭ cetățeni aŭ drept a disposa de averile lor prin legate; în casul câud unul din archiereĭ n'ar lăsa nicĭ un legat, atuncĭ se va proceda cum se procedéză pentru toțĭ cetățeniĭ principatuluĭ.

Art. 102. (120) Tóte legatele vor fi legale și dacă nu vor avea marturĭ, însă va trebui să fie scrise și sub-scrise de legataru; iar dacă nu va fi scris și sub-scris de legatariŭ, se va recunóște de legal, dacă va purta semnătura a patru marturĭ saŭ cel puțin a duoĭ marturĭ și legalisatŭ de una din autoritățile civile saŭ spirituale.

Art. 103. Cu prealabilă autorisațiune a guvernuluĭ princiar, Sf. Sinodŭ póte să adune anualŭ de la archiereĭ și preoțĭ, de la monastirĭ și popor de prin eparchiĭ, sume băneștĭ voluntare de ajutóre pentru întreținerea seminarielor și alte institute superióre bulgare.

Art. 104. (123) După invitațiunea Sf. Sinod, consiliele eparchiale vor îngriji sĕ se facă la fie-care enorie listele eclesiastice enoriale, care liste se vor tremite Sf. Sinodŭ și ministeriuluĭ cultelor.

Art. 105. La fie-care patru auĭ, Exarchatul, împreună cu Sf. Sinodŭ vor cere deslegarea guvernuluĭ princiar pentru a reînoi autorisațiunea representanților Eparchialĭ în principat, spre a lua parte în adunarea comună a Exarchatuluĭ în care se vor propune, cerceta și aproba socotelele comune ale Exarchatuluĭ, și se va remedia și complecta, dacă acésta va cere trebuința, legea Exarchatuluĭ.

## SUPLIMENT

## Legea Exarchatuluĭ adoptată în Principatul Bulgarieĭ.

Art. 1. In fie-care eparchie se află un consiliŭ eparchia care se compune de președintele archiereu local, saŭ de loc-țiitorul sĕŭ și de patru membri (aleșĭ din clerŭ în conformitate cu legea Exarchatuluĭ adoptată în principatŭ art. 50).

Art. 2. Pe lângă archiereul eparchial se numește un pro-

tosinghel care după recomandaţiunea archiereuluĭ local şi cu aprobarea Sf. Sinodŭ se confirmă de guvernul Princiar; Protosinghelul este ajutorul archiereuluĭ în eparchie, în lipsă'ĭ ţine locul. Dânsul este sub-directa juridicţiune a archiereuluĭ şi retribuit din veniturile consilielor spirituale.

Art. 3. Membri aleşĭ aĭ consiliuluĭ eparchial, funcţionédă, doĭ anĭ şi la fie-care an se retrag doĭ din ceĭ maĭ tinerĭ.

Art. 4. Pe lângă fie-care consiliŭ eparchial, se află o casă sub respunderea casieruluĭ alesŭ de consiliul eparchial, dintre membri seĭ. Casierul este obligatŭ a depune garanţiea. Ministrul cultelor prin revisori seĭ verifică conturile consilielor eparchiale; aceste compturĭ, la începutul fie-căruĭ anŭ se înaintédă la ministeriul cultelor şi acesta le tremite la curtea de compturĭ.

Art. 5. Pe lângă fie-care consiliŭ eparchial, este uă cancelarie care servește şi pentru archiereul local şi ea se compune: a) de un scriitor principal, care după putinţă trebue se aparţină cleruluĭ şi care se numesce de archiereŭ şi se confirmă de ministrul cultelor; b) de duoĭ sub-scriitorĭ diaconĭ care slujescŭ ca diaconĭ la archiereŭ, numiţĭ de acestŭ din urmă; c), şi de un servitor care este în serviciul consiliuluĭ.

## PARTEA II.

## Despre ordinea interióră a consilielor eparchialĭ.

Art. 6. Consiliele eparchialĭ ţin şedinţe regulate odată pe septămână saŭ maĭ multe după trebuinţă, în hospelul mitropolituluĭ.

Art. 7. Pentru fie-care şedinţă consiliu ţine regulatŭ protocóle.

Art. 8. Tóte jalbele, scrisorĭ, cărţĭ etc. competinte de consiliŭ se înfăţişédă de scriitorul principal archiereuluĭ, care după observaţiune le tremite consiliuluĭ.

Art. 9. Cancelariea consiliuluĭ este deschisă în tóte dilele la órele fixate.

Art. 10. Scriitorul principal cu sub scriitori înregistrédă tóte actele în jurnal şi le pregătescŭ pentru cercetarea consiliuluĭ; asemenea scriitorul principal cu sub scriitori ţin copiele a tutulor scrisorilor şi a sentinţelor ce esŭ din consiliŭ.

Art. 11. Pentru neregularităţĭ asupra actelor ce s'ar putea ivi în cancelarie, scriitorul principal este responsabil.

Art. 12. Pe sigiliele consilielor eparchiale, va fi sĕpată crucea şi în jurul eĭ va fi inscripţiunea; consiliu spiritual eparchial (Numele eparchieĭ).

Art. 13. Citaţiunele, publicaţiunele şi altele vor purta sigiliul consiliuluĭ şi semnătura scriitoruluĭ principal.

Art. 14. Ordinea interióră a consilielor eparchiale menţionate maĭ sus va fi aceea şi pentru loc-ţiitori archiereilor; pe sigiliul lor va fi crucea în mijloc şi în jurul eĭ va fi inscripţiunea *Plevna* saŭ vr'o alta.

(Va urma)

## ZIARUL „BISERICA ROMÂNĂ"

In contra

# SÂNTULUI SINOD.

Ziarul «Biserica Română» a început de la unŭ timpŭ încóce a publica totŭ felul de acusațiunĭ în contra Sântuluĭ Sinodŭ cu scopul vĕditŭ de a lovi în prestigiul și autoritatea acestuĭ înalte instituțiunĭ a Bisericeĭ nóstre și de a ațița clerul mirean asupra chiriarchilor și în genere asupra cleruluĭ monachal. Trebue să mărturisim că cu cea maĭ adâncă mâhnire am văḑutŭ urmărindu-se o asemenea tendință din partea unuĭ ziarŭ pretinsŭ eclesiasticŭ, maĭ cu deosebire cândŭ redactorul acestuĭ ziarŭ este unŭ archiereŭ și membru al Sântuluĭ Sinodŭ. Prin acésta nu voimŭ să susținem, că unŭ archiereŭ n'ar trebui să critice rĕul orĭ unde l'ar găsi; din contra ni-a parutŭ fórte bine, când am văzutŭ că unŭ archiereŭ a luatŭ dificila sarcină de ziaristŭ, spre a desluși publicul în privința stăreĭ actuale a Bisericeĭ şi a stărui pentru îndreptarea relelor și introducerea imbunătățirilor cuvenite. Cu tóte acestea credem că nu numaĭ demnitatea archieréscă, dér chiar buna-cuviință cere ca un membru al Sântuluĭ Sinodŭ, înainte de a acusa pe colegiĭ sĕĭ prin ziare, să le atragă atențiunea asupra greşélelor lor, décă în adevĕr se comitŭ, — și pentru acésta i oferă o ocasiune fórte bună întrunirile regulate ale Sinoduluĭ, — șĭ numaĭ atuncĭ când ar vedea că pe calea acésta nu póte obținea nicĭ unŭ resultatŭ, să stăruéscă pe alte căĭ. Prea Sânția Sa n'a făcutŭ așa. Maĭ în tóte punctele unde găseşce că rĕŭ aŭ lucratŭ toțĭ Prea Sânțiți membri aĭ Sântuluĭ Sinodŭ, Prea Sânția Sa a tăcutŭ, când a fostŭ desbatere asupra lor în sînul sinoduluĭ, pe când ar fi trebuitŭ atuncĭ

să iea cuvêntul și să-șĭ esprime opiniunea, pentru ca ast-feĭ să lumineze și pe ceĭ-lalțĭ colegĭ și să-ĭ opréscă de a da o hotărire greșită. Spre a dovedi acésta n'avem de câtŭ a esamina una câte una acusațiunile ce face sinoduluĭ ziarul *Biserica Română* în cele din urmă treĭ numere. Sub titlul «lucrările St. Sindŭ al Românieĭ în sesiunea de primăvară a acestuĭ an», redacțiunea numituluĭ ziar impută sinoduluĭ maĭ ântêiŭ de tóte câte-va defecte ale regulamentuluĭ pentru judecățile bisericescĭ, și, ce este maĭ grav, face acésta într'unŭ mod în câtŭ Episcopiĭ și Mitropolițiĭ să apară ca nișce tiranĭ carĭ fără milă asuprescŭ pe clerul inferior. Nu vom căuta a apăra acel răgulamentŭ al sinoduluĭ, dér ne întrebăm : óre când a ridicatŭ Prea Sânțitul redactor al *Bis. Rom.* glasul sĕŭ în acéstă privință înaintea Sinoduluĭ? Nicĭ o dată. Prea Sânția Sa a tăcutŭ chiar atuncĭ, când alțĭ membri aĭ Sinoduluĭ aŭ atinsŭ acéstă chestiune, precum s. c. I. Prea Sânțitul Mitropolitul Primatŭ, care în multe rândurĭ a cerutŭ modificarea unor dsposițiunĭ din acel regulamentŭ, ce i se par a nu fi tocmaĭ potrivite. Prea Sânțitul Redactor însinuă, cum că membri sinoduluĭ nu judeca dreptŭ apelurile făcute de preoțĭ; dér în aceste casurĭ de ce nu iea P. S. Sa cuvêntul spre a arĕta nedreptatea, ci se mărginesce numaĭ a se abține, fără să motiveze abținerea sa de câtŭ cu cuvintele : «Mĕ abțiŭ, pentru că mĕ abțiŭ; acésta este unŭ dreptŭ individual»! Totŭ cu aceste cuvinte «mĕ abțiŭ pentru că mĕ abțiŭ» a respunsŭ P. S.Sa și la întrebarea ce i s'a făcutŭ: care suntŭ motivele pentru care se abține de a subsemna enciclica sinodală.

Maĭ departe ziarul *Bis. Rom.* impută Sinoduluĭ că face călugăririĭ în contra legiĭ, că asemenea călugăririĭ ilegale sunt nule, și că trebuie să se aplice cu stricteța legea făcută sub Vodă Cuza asupra călugăririlor. Ne mirăm fórte mult cum Prea Sânțitul redactor maĭ revine asupra acesteĭ chestiunĭ după deslușirile ce i s'aŭ dat chiar de către D-lŭ Ministru de Culte. Lucrul stă ast-fel. In legea făcută sub Cuza-Vodă asupra călugăririlor, se află óre-care disposițiunĭ, care țintesc la desființarea monachismuluĭ; de aceea după ce s'a

făcut actuala lege organică a Bisericeï nóstre și Sântul Sinod a început a funcționa, unul din cele d'ânteiŭ regulamente care s'aŭ făcut, a fost acel relativ la monachism, prin care pe de o parte se dă statuluï ce este a statuluï, adică se respectéză drepturile și interesele luï, iar pe de altă parte se dă și Bisericeï ce al Bisericeï este, adică aprețierea cererilor de călugărirĭ și regularea efectuăriĭ lor. In acest mod Biserica a redobândit dreptul, ce pe nedrept 'lusurpase statul; și tocmaï un archiereŭ, un membru al sântuluï Sinod vine a protesta? Dér legea vechiă nu s'a desființat! Fórte bine; dér nu maï puțin adevĕrat este că și regulamentul Sântuluï Sinod este aprobat de consiliul de miniștri și sancționat de Capul statuluï, déca este verĭ o neregularitate de formă, este datoria guvernuluï, iar nu a Sinoduluï ca să o depărteze. Apoï P. S. Redactor al ziaruluï *Bis. Rom.* n'ar trebui să uite, că chiar P. S. Sa a priimit călugărirea sea sub actualul regulament al Sântuluï Sinod.

Maï departe ziarul *Bis. Ort.* critică regulamentul Sinoduluï pentru cercetarea cărților didactice religióse, repetând acusațiunea, că St. Sinod n'a lucrat nimic în timp de dece anĭ de zile. Noï respundem Prea Sânțieï Sale și în privința acestuï punct; de ce n'ațĭ venit P. S. Vóstră cu un noŭ project? Cât despre noï, n'avem destule cuvinte a mulțumi persónelor carĭ aŭ bine-voit a lua grătuit asupră-le dificila sarcină a recensiuniĭ cărților didactice religióse.

Cât despre acusațiunea ce privesce comitetul redactor al ziaruluï *Biserica Ortodocsă Română,* cum că Sinodul la alegerea comitetuluï, n'a avut în vedere capacitatea persónelor, ci să căpătuéscă pe nisce protegiațĭ, și că de aceea acel ziar, s'ar fi compromis nu numaï pe sine, ci și autoritatea St. Sinod în fața opiniuniĭ publice, mărturisim că în privința acestuï punct nu putem discuta cu P. S. Redactor al *Bis. Rom.*, de óre-ce noțiunile Prea Sânțieï Sale despre ce este bun și compromițător diferă cu desĕvêrșire de ale nóstre, așa încât noï din parte-ne credem, că redactoriĭ organuluï S-tuluï Sinod ar compromite în cel maï mare grad și pe sine și pe Sântul Sinod, déca ar lua de model modul cum să redactéză

*Biserica Română.* Redacţiunea Bisericeĭ Ortodoxe Rom. adese orĭ a tratat chestiunĭ relative la actualitate, şi déca se fac şi reproducerĭ după alte ziare, acésta se face când lucrările reproduse presintă un interes pentru abonaţĭ. Prea Sânţitul Redactor al *Bis. Rom.*, spre a întări acusaţiunea sa, citéză numĕrul din Iunie al Bisericeĭ Ortodoxe Române, unde se află un articul reprodus dupe *Ortodoxul*, apoĭ *memoriul P. S. Sale Melchisedek asupra papismuluĭ* şi în fine şedinţele Sinoduluĭ. Cât privesce articolul reprodus dupĕ *Ortodoxul*, lucrul este fórte natural, de óre-ce redactorul *Ortodoxuluĭ* este şi membru al redacţiuniĭ ziaruluĭ Sântuluĭ Sinod şi prin urmare este liber a publica o lucrare a sa în ambele ziare, când crede necesar. Cel puţin acésta nu constitue o necuviinţă cum este aceea ce o comite *Biserica Română*, care adesea publică ca din partea redacţiuniĭ articule, care apar şi în alte ziare, însă sub un alt nume. Cât despre reproducerea *memoriuluĭ*, credem de prisos a respunde, fiind că toţĭ vor consimţi că ar fi fost o greşélă mare din partea redacţiuniĭ unuĭ ziar eclesiastic de a nu reproduce o lucrare aşa de importantă, care a fost reprodusă chiar în tóte ziarele politice. In fine publicarea şedinţelor S-tuluĭ Sinodŭ se face conform votuluĭ, şi ordinuluĭ Sinoduluĭ. Apoĭ tocmaĭ redacţiunea *Bisericeĭ Române* ar trebui să se feréscă de a face o asemenea acusare, din momentul ce tóte numerele eĭ sunt pline de reproducerĭ! Chiar în numĕrul unde face acea acusaţiune, afară de unŭ articol de douĕ pagine, restul consistă în reproducţiunĭ, şi apoĭ ce se reproduce! Nişce scrierĭ în care se batjocoreşce Sinodul şi Biserica şi se aruncă dispreţŭ asupra sântelor canóne; şi cu tóte acestea unŭ archiereŭ, unŭ membru al St. Sinodŭ nu numaĭ le reproduce, dér le şi recomandă *preseĭ şi societăţiĭ românescĭ întregĭ!* Vorbim despre studiile de legislaţiune comparată, de D-lŭ G. Marzescu, în prefaţa căror domnia sa vorbeşce despre memoriul P. S-tuluĭ Melchisedek asupra papismuluĭ şi despre enciclica sinóduluĭ, ca de *doĭ balaurĭ ingrozitorĭ şi uriciosĭ, doĭ monstri nemilostivĭ*, trimişi asupra-ĭ de St. Sinodŭ *cu înfricoşate chiote*

*şi ingrozitóre şuerăturĭ*, și în contra cărora D-sa opune ŭn altŭ balaurŭ și maĭ înfricoșatŭ, cu numele «*libera cugetare*». D-lŭ Mărzescu susține în acea prefață, că «déca ne am fi ținutŭ de canóne, noĭ n'am fi pututŭ face nicĭ cel maĭ mic pasŭ pe calea drepteĭ judecățĭ»; că «terenul pe care se pune Sinodul invocândŭ ortodoxia strĕmoșilor noștri, este unŭ teren de nisip, pe care nu potŭ clădi nimicŭ de solidŭ»; că D-zeul este *sluțitŭ* de instituțiunea monachală etc. etc.; și tóte aceste lucrurĭ *Biserica Română* le reproduce, ba le și recomandâ!

P. S. Episcopŭ al Râmniculuĭ şi Nouluĭ-Severin, cu adresa No. 1410 ni trimite încă spre publicare următórea copie dupe unŭ *Actŭ de Donaţiune.*

# Actŭ de Donaţiune

„Sub semnaţiĭ locuitorĭ şi proprietarĭ micĭ din Comuna Bălteni, Plaiul Horezuluĭ Jud. Vâlcea, văzândŭ că Biserica acesteĭ comune cu Hramul Sf. Nicolae încă de maĭ multŭ timp se află vacanta de Preotŭ, din caudă că nu are pogónele legiuite de pământŭ, şi ca să ne putem face Preot dăm de danie menţionateĭ bisericĭ pentru tot-dé-una, şépte-spre-zece (No. 17) pogóne pământŭ din proprietăţile nóstre după cum urméză la numele fie-căruia, carĭ pogóne costă suma de treĭ sute cincĭ leĭ (No. 305). Şi ca să fie valabilŭ acestŭ actŭ l'am legalizatŭ de Primaria respectivă precum şi de Onor. Trib. local, trecându-se în registru. Ceĭ ce am ştiutŭ carte l'am subscrisŭ cu mâinele nóstre, iara ceĭ-ce nu am ştiutŭ ne-am subscrisŭ prin scriitor.

1883, Iuniŭ 25.

| | |
|---|---|
| George Balteanu | Cedezŭ optŭ pogóne şi jumĕtate pământŭ: treĭ pogóne pământŭ în Deluşel, cincĭ şi jumĕtate pogóne pământŭ sub şi deasupra râpi Monastiri. |
| S. Georgescu | Cedezŭ optŭ pogóne şi jumĕtate pământŭ: două pogóne şi jumĕtate în Ocolitura, două la Bălţĭ, una jumĕtate sub Leşi, două şi jumĕtate între Piscurĭ, şi unu jumĕtate la Piscul luĭ Dumitraşcu. |

(Urméză legalizarea Primărieĭ)

ROMANIA

*Primăria Comuneĭ Bălteni*

Acestŭ actŭ fiind dat de ceĭ notaţĭ într'ânsul pe fiinţa de ądevĕr se atestă şi de noĭ ne fiind moşie rurala ci moştenirea strămoşéscă partea cedată Biserici după cererea ce nea făcut prin suplica inregistrată la No. 121.

1883, Iuniŭ 26.

No. 124.

(L. S.)

Primar, (S) *Anghel Barbu*

*Casieria Generală Vâlcea*

Conform Art. 34 din legea timbruluĭ şi inregistrări saŭ perceputŭ leı cincı-spre-ḑece tacsa de inregistrare sub recipisa No. 1812.

1883, Iulie 5.

Casier G-le (S) *Ad. Măciucénu*

Verif. (S) *S. Georgescu*

*Tribunalul Jud. Vâlcea*

No. 518.

Astăḑĭ 5 Iulie 1883 s'a presentatŭ în tribunal donatori G. Bălteanu şi S. Georgescu în persónă, cărora citinduli-se în întregul luĭ acestŭ actŭ de donaţiune, aŭ declaratŭ că este al D-lor propriŭ, făcutŭ din libera voinţă, ea conţine adevĕrul şi este subscris prin propriile D-lor semnaturĭ.

TRIBUNALUL

In faţa acestor declaraţiunĭ şi pe basa Art. 1171 C. Civil dă autenticitate legală acestuĭ actu de donaţiune.

(S) *I. Părân, E. Albulescu*

(L. S.)

Gref. (S) *C. Băbénu*

*Grefa Trib. Vâlcea*

Acestŭ actŭ de donaţiune transcriindu-se în tocma în registrul de transcripţiunĭ alŭ acestuĭ Tribunal la No. de ord. 449 cu data 5 Iulie 1883 se atestă.

Gref. (S) *C. Băbeanu*

(L. S)

Pentru Conformitate, Diacon. *Gr. Nedelescu*

ROMÂNIA

*Direcţia Cancel. St. Episcopiĭ Rômnicu Noul-Severin.*

Acéstă copie fiind în tocmaĭ dupĕ originalul aflat în dosarul Cancelarieĭ acesteĭ Sf. Episcopiĭ No. 89/883 se atestă.

1883, Iulie 30.

p. Directore, *C. Olănescu*